

CURIERUL UCRAINEAN

Luptați și veți învinge!

М. Улявський

Serie nouă, nr. 507-508 / iulie 2024

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

75 DE ANI DE LA ÎNFIINȚAREA NATO

Celebrarea a 75 de ani de la înființarea NATO găsește România în cea mai bună formulă de asigurare a securității din întreaga sa istorie, în pofida apetitului pentru dezastre al actorilor statali turbulenți din regiune.

ACTUALUL RĂZBOI DE AGRESIUNE DIN UCRAINA NE OBLIGĂ SĂ REVENIM LA ÎNGRIJORĂRI MAI VECHI, care redevin existențiale: Avem o postură de descurajare și de apărare colectivă a Alianței puternică și credibilă în sudul flancului ei estic și în regiunea extinsă a Mării Negre? Putem inhiba noile proiecte imperialiste ale actorilor statali turbulenți, păstrând intangibile teritoriile statelor aliate? Putem fi siguri de garanțiile de apărare colectivă în cazul unor agresiuni externe, prevăzute de Tratatul Alianței? Putem genera în continuare un model de dezvoltare liberă și liberală a statelor noastre, care să garanteze și aspirația legitimă spre libertate a țărilor care își doresc și își asumă un destin european sau euroatlantic similar, precum Ucraina, Republica Moldova și Georgia?

La toate aceste întrebări, liderii Alianței au dat, la Summitul aniversar de la Washington, răspunsuri clare și credibile, statuate în Declarația finală a Summitului: „NATO este o alianță defensivă. Angajamentul nostru de a ne apăra reciproc și fiecare centimetru de teritoriu aliat în orice moment, așa cum este el consfințit în articolul 5 din Tratatul de la Washington, este ferm. Ne-am consolidat postura de descurajare și apărare, pentru a refuza oricărui potențial adversar orice posibilitate de agresiune. Vom continua să asigurăm apărarea noastră colectivă împotriva tuturor amenințărilor și din toate direcțiile”.

Aceste confirmări la vârf aduc mai multă liniște în casele noastre, unde știrile alarmante despre războiul de agresiune împotriva Ucrainei continuă să provoace îngrijorări legitime.

Astăzi, îngrijorările, preocupările, temerile, amenințările (hibride), conflictele și războaiele din proximitate nu ne ocolesc. Actorii statali turbulenți acționează continuu pentru distrugerea mecanismelor de securitate create în

timp, pentru distrugerea lumii bazate pe reguli, a ordinii internaționale bazate pe norme în care credem și căreia îi aparținem prin opțiunea strategică și liberă.

Suntem pe deplin conștienți de „blestemul” geografiei și știm, împreună cu partenerii, așa cum s-a reiterat și în Declarația Summitului de la Washington, că **„Rusia rămâne cea mai semnificativă și directă amenințare la adresa securității”**. Rolul României în consolidarea descurajării și apărării colective în regiune devine tot mai puternic, iar noi avem nevoie de tot mai multă responsabilitate în viața noastră politică și publică.

Vedem, totodată, Ucraina ca fiind vitală în efortul colectiv de asigurare a securității și stabilității în Europa. În acest sens, termenii Declarației din 10 iulie a.c. a Summitului NATO din SUA sunt fără echivoc: „O Ucraină puternică, independentă și democratică este vitală pentru securitatea și stabilitatea zonei euroatlantice. Lupta Ucrainei pentru independența, suveranitatea și integritatea teritorială în cadrul frontierelor sale recunoscute la nivel internațional contribuie în mod direct la securitatea euroatlantică”.

Sursa: uur.ro

(Continuare la pagina 7)

Din sumar:

- ◆ Din agenda deputatului UUR ➤ pag. 2
- ◆ Cronica activității UUR ➤ pag. 4
- ◆ Interviu cu președintele Filialei Satu Mare, Irina Liuba Horvat ➤ pag. 5
- ◆ Raportul Comisiei pentru probleme de presă, editare de cărți și mass-media ➤ pag. 6, 7
- ◆ Caravana ucraineană din Cliciova, Timiș ➤ pag. 8
- ◆ Festivalul Borșului Pescăresc Ucrainean, la Sulina ➤ pag. 9
- ◆ Interviu cu președintele Filialei Timiș, Maria Szabo-Condrei ➤ pag. 10
- ◆ Parteneriat educațional între Suceava și Cernăuți ➤ pag. 12
- ◆ Ansamblul Cervona Kalena a obținut trofeul Festivalului „Serbările Deltei” ➤ pag. 14
- ◆ Avem campioni la canotaj ➤ pag. 14
- ◆ Spiritualitate creștină, la Suceava și Botoșani ➤ pag. 15
- ◆ Cuvântul lui Dumnezeu ➤ pag. 16

DIN AGENDA DEPUTATULUI UUR

DEMERSURI PENTRU REZOLVAREA PROBLEMELOR SEMNALATE DE CETĂȚENI

Necesitatea reabilitării urgente a Drumului Județean 185 pe porțiunea Bistra – Valea Vișeuului din județul Maramureș este una dintre problemele asupra căreia deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi va reveni ori de câte ori va fi nevoie, până la soluționarea acesteia. Ministrul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Adrian-Ioan Veștea, se află, din nou, în fața unei întrebări scrise pe această temă, pe care reprezentantul ucrainenilor în Parlamentul României a formulat-o oficial, în calitate de deputat.

Autoritățile statului au responsabilitatea de a asigura bunăstarea și siguranța cetățenilor printr-o infrastructură viabilă. Din păcate, DJ185 se confruntă cu probleme grave: drumul se îngustează în anumite segmente, transformându-se într-o bandă unică, într-o zonă cu multe curbe, treceri la nivel cu calea ferată și vizibilitate redusă, complicată de condițiile meteo nefavorabile și de lipsa semnalizării adecvate.

Nicolae-Miroslav Petrețchi i-a solicitat ministrului să precizeze dacă această porțiune a drumului DJ185 este inclusă în planurile de reabilitare în viitorul apropiat și ce soluții există pentru a accelera procesul de reabilitare sau extindere. În solicitarea oficială adresată ministrului Veștea, deputatul a subliniat că nu renunță la demersurile de a se găsi resursele necesare soluționării acestei situații și că va continua să susțină interesele comunității noastre pentru a asigura accesul la o infrastructură rutieră sigură și modernă.

Suntem în plină vară, marcată pregnant de valuri de caniculă, iar localitățile Crasna Vișeuului și Valea Vișeuului din județul Maramureș nu au apă curentă potabilă, o problemă stringentă și inacceptabilă, pe care Nicolae-Miroslav Petrețchi i-a semnalat-o oficial ministrului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Adrian-Ioan Veștea.

„Accesul la apă potabilă este fundamental pentru sănătatea și bunăstarea comunităților. În absența unei rețele publice de apă curentă, locuitorii din aceste localități sunt nevoiți să își aducă apa din bazine aflate pe dealurile din jur, o soluție de avarie insuficientă și nesigură, mai ales în perioadele de vară, când sursele de apă se diminuează considerabil”, a subliniat domnul Petrețchi.

Reprezentantul ucrainenilor în Camera Deputaților susține că „această situație afectează calitatea vieții și sănătatea locuitorilor și contribuie la depopularea mediului rural, limitând dezvoltarea economică și determinând migrarea către zonele urbane. Fără o infrastructură modernizată, care să asigure un acces constant la apă potabilă, aceste comunități rămân vulnerabile și izolate”.

Nicolae-Miroslav Petrețchi i-a solicitat ministrului să-i comunice măsurile pe care le va întreprinde pentru a rezolva această problemă critică, evidențiind necesitatea identificării și implementării „unei soluții eficiente care să garanteze accesul la apă curentă pentru locuitorii din Crasna Vișeuului și Valea Vișeuului, asigurându-le astfel condiții de trai decente și sustenabile”.

Totodată, chiar dacă iarna pare departe, în textul întrebării pe care i-a adresat-o ministrului, deputatul i-a reamintit și problema accesului la o altă resursă de primă necesitate, lemnul pentru încălzirea locuințelor, o situație pe care o consideră necesară de a fi readusă în discuție din timp.

Modificările controversate propuse pentru Statutul Elevului 2024 fac obiectul unei întrebări scrise, pe care Nicolae-Miroslav Petrețchi i-a adresat-o oficial ministrului Educației, Ligia Deca, în calitate de deputat din partea Uniunii Ucrainenilor din România. Recentă propunere aduce o schimbare neașteptată și, posibil, dăunătoare: creșterea pragului minim de absențe nemotivate necesare pentru scăderea mediei la purtare.

Conform noii prevederi din Articolul 28, alineatul (2), „la fiecare 40 de absențe nemotivate pe an școlar sau la 20% absențe nejustificate din numărul de ore pe an școlar la o disciplină de studiu/modul de specialitate, va fi scăzută media anuală la purtare cu câte un punct”. Aceasta reprezintă o dublare a pragului actual de 20 de absențe nemotivate.

Schimbarea ar putea, în mod paradoxal, SĂ ÎNCURAJEZE ABSENTEISMUL ȘCOLAR, UN FENOMEN DEJA CRONIC ÎN SISTEMUL NOSTRU EDUCATIONAL, de care deputatul este preocupat și îngrijorat. În prezent, media la purtare este strâns legată de accesul elevilor la bursele sociale sau de merit. Cu un prag dublat pentru absențe, elevii ar putea absenta de două ori mai mult, fără a-și pierde beneficiile, ceea ce ar putea agrava rata de absentism și abandon școlar.

Nicolae-Miroslav Petrețchi i-a solicitat doamnei ministru Deca să clarifice poziția Ministerului față de această modificare și să explice rațiunea din spatele respectivei decizii. „Este esențial să înțelegem cum doamna ministru se va asigura că această schimbare nu va submina eforturile de reducere a absentismului și a abandonului școlar”, menționează reprezentantul ucrainenilor în Parlamentul României.

Temele legate de educație constituie una dintre preocupările sale fundamentale din mandatul de deputat, educația fiind fundamentul unei societăți prospere și echitabile, iar poziția sa pornește de la convingerea că fiecare decizie în acest domeniu trebuie luată cu maximă responsabilitate.

Primele alegeri au trecut și recuplarea la problemele stringente ale oamenilor devine urgentă. În calitate de deputat din partea Uniunii Ucrainenilor din România, Nicolae-Miroslav Petrețchi amintește, într-o interpelare adresată prim-ministrului Marcel Ciolacu, situația alarmantă a deșertificării din țara noastră.

Fenomenul de deșertificare, adesea subestimat în România, devine tot mai vizibil, în special în sudul țării. Conform Administrației Naționale de Meteorologie, solurile nisipoase avansează cu până la 1.000 de hectare pe an în anumite zone, transformând sudul țării într-o regiune din ce în ce mai neprielnică pentru agricultură. Aproximativ 40% din suprafața agricolă a României se află în regiuni cu risc crescut de deșertificare, ceea ce poate constitui un pericol real pentru siguranța națională.

În textul interpelării, Nicolae-Miroslav Petrețchi îi amintește premierului Marcel Ciolacu că printre măsurile principale de reducere a deșertificării se numără plantarea de arbori pentru fixarea nisipurilor. Cu toate acestea, ritmul actual de implementare a acestor măsuri este mult prea lent, în comparație cu amploarea deșertificării și a degradării terenurilor.

Domnul Petrețchi i-a cerut premierului Marcel Ciolacu să comunice punctul de vedere al Executivului cu privire la acest fenomen și măsurile concrete întreprinse pentru combaterea acestuia, solicitare la care așteaptă un răspuns oficial. „Este esențial să accelerăm plantarea de arbori și să identificăm noi modalități de încetinire sau combatere

a deșertificării, pentru a proteja cetățenii și economia țării. Voi continua să monitorizez evoluția acestui demers”, mai subliniază Nicolae-Miroslav Petrețchi.

România se confruntă cu o criză de personal în domeniul sanitar care afectează extrem de mulți cetățeni. Ultimele date oficiale arată existența a peste 8.600 de posturi vacante pentru medici în spitalele de stat, 14.525 de posturi vacante pentru asistenți medicali și peste 400 de localități fără medic de familie.

Pentru comunitatea de ucraineni din România, această problemă este una stringentă, având în vedere distribuția preponderentă a acestora în mediul rural sau în zonele de graniță, mediu în care, din nefericire, se resimte cel mai mult lipsa personalului medical.

Cunoscând gravitatea problemei, în calitate de reprezentant al comunității ucrainene în Parlament, Nicolae-Miroslav Petrețchi a sesizat în mod repetat lipsa medicilor de familie, mai ales în mediul rural, înaintând propuneri concrete pentru ameliorarea situației. Aceste propuneri au venit în sprijinul numeroaselor localități fără medici, cu precădere în cele în care trăiesc etnicii ucraineni. Din păcate, situația persistă în unele zone.

În același timp, se poate constata că ministerul de resort a acordat atenție sporită problemelor mai sus-menționate, în ultima perioadă de timp. Aceste eforturi trebuie menținute, fiind necesară o abordare intersectorială, care să cuprindă reforme în mai multe domenii sanitare în vederea soluționării deficitului de personal medical și a identificării unor soluții adaptate fiecărei situații, pentru a încuraja retenția personalului medical în sistem.

Este imperios necesar ca Ministerul Sănătății să aibă ca prioritate reglementări pentru reducerea deficitului de personal, precum și pentru menținerea medicilor în sistem, în special în zonele rurale sau de frontieră, cum este cazul celor în care locuiesc mulți dintre membrii comunității ucrainene.

Ținând cont de toate aceste aspecte, Nicolae-Miroslav Petrețchi i-a adresat domnului Alexandru Rafila rugămintea de a-i comunica principalele direcții de acțiune pe care Ministerul Sănătății le urmărește pentru soluționarea problemei deficitului de personal medical din sistemul sanitar românesc.

PARTICIPĂRI LA EVENIMENTE OFICIALE

Președintele UUR, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, a participat, miercuri, 3 iulie, la recepția organizată de Ambasada SUA la București cu ocazia Zilei Independenței, la invitația specială a ambasadoarei SUA în România, Kathleen Kavalec.

„Ca un susținător deschis al Parteneriatului strategic româno-american, această invitație este un prilej de mândrie pentru mine, ca președinte al Uniunii Ucrainenilor din România, și pentru întreaga noastră comunitate. Este o recunoaștere a contribuției și implicării noastre în dezvoltarea relațiilor internaționale și culturale”, a scris Nicolae-Miroslav Petrețchi într-o postare pe contul său de Facebook.

„Am reprezentat cu mândrie, alături de înalți oficiali ai statului român, valorile și interesele comune la acest eveniment important, Parteneriatul strategic dintre România și SUA fiind fundamentat pe valorile democratice comune, relații economice solide, legături profunde între oameni și pe cooperarea în domeniile securității și apărării”, a subliniat președintele UUR.

Reprezentantul ucrainenilor în Camera Deputaților a mai subliniat că participanții la recepția de Ziua Independenței SUA au transmis mesaje de susținere fermă pentru valorile democratice și drepturile omului, precum și de solidaritate cu Ucraina, în contextul războiului declanșat de Federația Rusă.

Observator

Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România a convocat, pentru data de 18.06.2024, la sediul Filialei Cluj a UUR din municipiul Cluj-Napoca, str. Ioan Budai Deleanu, nr. 64, județul Cluj, ședința ordinară a Consiliului (Radei) UUR.

În prima parte a lucrărilor, au fost analizate rezultatele alegerilor administrației publice locale din 9 iunie a.c., în urma cărora Uniunea Ucrainenilor din România (UUR) a înregistrat un nou succes electoral, atingându-și obiectivul de a-și consolida prezența în structurile administrației locale din localitățile cu populație majoritar ucraineană, astfel încât reprezentarea UUR la nivel județean și local a crescut cu aproximativ 25%.

În continuarea lucrărilor, departamentul administrativ a prezentat informările realizate de compartimentele resurse umane și contabilitate cu privire la situația financiar-contabilă pentru luna mai 2024 și rezultatele reieșite atât în urma analizei pe categorii a cheltuielilor efectuate la nivelul filialelor, al comisiilor de specialitate ale UUR, cât și din verificarea deconturilor transmise de președinții de Filiale.

Ședința de lucru a continuat cu prezentarea și aprobarea devizelor estimative pentru acțiunile planificate a se desfășura în luna iulie a.c., care, în principal, s-au referit la organizarea și desfășurarea unor acțiuni specifice, și anume: „Copilul – bogăția familiei ucrainene” – Filiala Arad; „Festivalul Fanfarelor Ucrainene” – Filiala Botoșani; „Să-i cunoaștem pe copiii ucraineni din Maramureș” – Filiala Botoșani; „Spectacol de teatru, muzică și dans” – Filiala București; „Zilele Culturii Ucrainene” – Filiala Caraș-Severin; „Parada iei ucrainene” – Filiala Caraș-Severin; „Ziua Internațională a Copilului” – Filiala Caraș-Severin; „Bucătăria ucraineană” – Filiala Caraș-Severin; „Duminica părinților și a copiilor” – Filiala Galați; „Obiceiuri Ucrainene la Ploșcii” – Filiala Suceava; „Identitatea Religioasă a Ucrainenilor din Dărmănești” – Filiala Suceava; „Școala de Vară pentru elevii care studiază Limba și literatura ucraineană” – Filiala Suceava; „Spiritualitate ortodoxă ucraineană în municipiul Suceava” –

Filiala Suceava; „Ziua Culturală Interetnică” – Filiala Timiș; „Creatori de Artă Populară Ucraineană” – Filiala Timiș; „Cântec Tradițional Ucrainean” – Filiala Timiș; „Turneu de fotbal al tinerilor ucraineni” – Filiala Timiș; „Caravana ucraineană” – Filiala Timiș; „Tradiții culinare ale ucrainenilor din Banat” – Filiala Timiș; „Festivalul Borșului Pescăresc (ediția a X-a)” – Filiala Tulcea; „Întâlnire artistică și gastronomică ucraineană Ivan Kupala” – Filiala Tulcea; „Festivalul mierii – Albina Ucraineană în Dobrogea” – Filiala Tulcea. Toate devizele prezentate de filiale și de comisiile de specialitate au fost aprobate, iar acolo unde sumele solicitate au fost mai mari decât cele prevăzute în planul anual de cheltuieli, acestea au fost suplimentate.

În continuarea lucrărilor, președintele UUR a prezentat referatele de necesitate pentru luna iulie 2024. Prin acestea, filialele și comisiile de specialitate ale Uniunii au solicitat alocarea de fonduri pentru: desfășurarea ședințelor de Comitet și participarea la ședințele Consiliului UUR, plata cheltuielilor gospodărești, achiziția obiectelor de uz casnic și gospodăresc, de materiale consumabile, renovare sedii etc. În urma dezbaterilor, au fost aprobate toate referatele.

Au urmat, ca puncte distincte pe ordinea de zi, analizarea propunerilor editoriale pentru trimes-

trul III al a.c., unde a fost aprobată tipărirea lucrărilor: „50 de povești ucrainene” (traducere din limba ucraineană de Corneliu Irod) și „Prințul Fedir Koriatovyci – Între mit și realitate” (de Mihai Traista).

Spre sfârșitul lucrărilor ședinței, au fost analizate și dezbătute diverse probleme organizatorice privind desfășurarea activității Uniunii Ucrainenilor din România, printre care: colaborarea în organizarea unui eveniment pe axa Suceava – Cernăuți – Paris – București, la care să participe reprezentanți ai Universității Suceve, președintele Erasmus și al Unesco, precum și cadre universitare din București; participarea la hramul Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, ca urmare a invitației Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, precum și participarea la proiectul intercultural „Alfabetul Convițuirii (ediția a X-a)”, organizat de Uniunea Elenă din România. De asemenea, au fost

aprobate diferite solicitări în ceea ce privește sprijinul refugiaților ucraineni de pe teritoriul României.

La încheierea ședinței, Consiliul Uniunii a adoptat hotărâri pentru fiecare dintre problemele și măsurile analizate și aprobate, acestea fiind semnate de toți membrii Radei.

Următoarea ședință de lucru a Consiliului va avea loc la o dată și într-o locație care vor fi comunicate în timp util filialelor.

Consiliul Uniunii Ucrainenilor din România

Președintele UUR a condamnat atacul asupra spitalului „Ohmatdit” din Kiev

Printr-un mesaj pe Facebook, președintele UUR, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, a condamnat atacurile rusești cu rachete asupra orașelor ucrainene, inclusiv cel lansat, luni, 8 iulie, asupra Spitalului de Copii „Ohmatdit” din Kiev:

„Condamn cu fermitate cel mai recent atac barbar cu rachete al Rusiei asupra civililor din Ucraina, inclusiv asupra celui mai mare centru pediatric din Ucraina – ultima speranță a multor copii grav bolnavi de cancer.

Bilanțul acestui ultim atac este tragic: cel puțin 43 de morți, inclusiv copii, și aproximativ 200 de răniți. Este încă o dovadă că la Kremlin se află minți bolnave, diabolice, care le răpesc copiii ucraineni nu doar copilăria, ci și viața.

Niciun copil nu ar trebui să îndure brutalitatea și ororile războiului. Copiii, grădinițele, școlile, spitalele nu ar trebui să fie ținte ale atacurilor cu rachete, iar acest lucru este o încălcare flagrantă a dreptului internațional. Toți cei responsabili de atrocitățile comise de forțele armate ruse trebuie trași la răspundere, niciun criminal de război nu trebuie să scape nepedepsit.

Uniunea Ucrainenilor din România va fi în continuare parte a eforturilor comune de sprijinire a poporului ucrainean și de restabilire a păcii în regiune”.

Sursa: uur.ro

CRONICA ACTIVITĂȚII UUR

România sărbătorește Ziua Drapelului Național la data de 26 iunie, pentru a onora și celebra simbolul național al tricolorului românesc.

Această zi a fost instituită prin Legea nr. 96 / 1998, fiind aleasă pentru a marca adoptarea, în anul 1848, a tricolorului ca simbol al Revoluției Române de la 1848. Drapelul Național al României, format din culorile roșu, galben și albastru, dispuse vertical, reprezintă unitatea și identitatea națională a românilor.

Ziua Drapelului Național constituie un prilej de a rememora valorile și sacrificiile făcute pentru independența și unitatea națională.

La mulți ani de Ziua Drapelului Național!

„Yasnytsya”, corul Filialei Galați a Uniunii Ucrainenilor din România, s-a întors de la cea de-a XVI-a ediție a Campionatului European de Folclor „EURO FOLK 2024” cu o performanță deosebită: MEDALIA DE BRONZ și dreptul de a participa la Campionatul Mondial de Folclor. Evenimentul a avut loc între 26-30 iunie a. c., în orașul antic Nessebar din Bulgaria, sub auspiciile Asociației Europene a Festivalurilor de Folclor-EAFF, partener al ICH din cadrul UNESCO, la care au evoluat 30 de ansambluri folclorice, fiind jurizate de specialiști din domeniul coregrafiei și al artei corale. Festivalul a fost transmis live de televiziunea „EuroFolkTV”, cu acces gratuit la internet în toată lumea și cu unele momente preluate de 20 de televiziuni din Bulgaria.

Această performanță artistică a fost obținută cu mult efort, cu nenumărate repetiții și se datorează, în primul rând, profesionalismului doamnei Olha Cerniienko, care conduce corul cu dăruire, mult talent și respect față de folclorul autentic ucrainean. În repertoriul corului „Yasnytsya”, au intrat adevărate nestemate ale culturii muzicale ucrainene. „Vesneanke”, „haiivke”, cântece arhaice de invocare a primăverii și de alungare a iernii, cu o coregrafie specifică, pregătite special pentru festival, au fost foarte apreciate de juriu și răsplătite cu Diploma pentru contribuția esențială la conservarea artelor folclorice tradiționale europene.

Sincere felicitări pentru prestația artistică memorabilă coriștilor, mamelor, dar mai ales copiilor care, în ciuda vârștelor mici, au dat dovadă de ambiție, curaj și disciplină, făcând față cu brio repetițiilor lungi și solicitante.

Un moment special care a stârnit ropote de aplauze l-a constituit răsplătirea cu daruri a celor mai mici participanți ai festivalului, Vira de cinci anișori, membră a corului nostru, și un băiețel de aceeași vârstă din Republica Moldova.

În final, se cuvine să menționăm că acest rezultat remarcabil nu ar fi fost posibil fără susținerea Uniunii Ucrainenilor din România, față de care ne exprimăm gratitudinea și tot respectul nostru.

„Copilul – bucuria familiei ucrainene, un eveniment încărcat spiritual, pe care Uniunea Ucrainenilor din România, Filiala Arad, l-a organizat vineri, 21.06.2024, cu sprijinul și îndrumarea domnului Gavrilă Miculaiciuc, președin-

tele acesteia. Sau, am putea spune, un 1 Iunie întârziat, dar la fel de plin de zâmbete și bucurii ca și când evenimentul dedicat copiilor s-ar fi desfășurat la timpul potrivit. Copilul reprezintă averea cea mai de preț a fiecărei familii și nu e de mirare că ne dorim să crească această avere, ne dorim ca tinerii să îmbrățișeze valorile etniei ucrainene, ne dorim să ne păstrăm ceea ce ne definește și ne dă acea unicitate care aduce plus valoare oricărei comunități.

În lumea dominată de tehnologie, natura pierde teren, și tinerii uită să se bucure de ceea ce Dumnezeu a făcut pentru noi. Devine din ce în ce mai dificil să scoatem copiii din lumea virtuală și să-i ducem în lumea reală, căci, din păcate, lumea pe care noi o considerăm reală a devenit lumea lor virtuală.

Dorind să le demonstrăm că viața se trăiește frumos și altfel decât în fața unui device, le-am propus copiilor o evadare în natură. Am profitat de generozitatea zonei turistice de la Căsoaia și, cu mic, cu mare, am pornit pentru câteva ore într-o drumeție prin pădure. Zmeie, cântece, zâmbete, povești, apă rostogolindu-se printre pietre și peste picioarele goale, umbră, crâmpie de soare și mult, foarte mult aer curat, au fost elementele care ne-au însoțit în pelerinajul nostru prin templul numit natură.

Ce am reușit?

Am adus bucurie în sufletele lor! I-am ajutat să vadă în jurul lor, să simtă, să adulmece vântul și să socializeze ca de la om la om, ca de la suflet la suflet, privindu-se în ochi, atingându-se, vorbind în dulcele grai al ucrainenilor adus din vârf de munte la câmpie.

Dacă mai încercăm?

Sigur, de fiecare dată când vom avea ocazia.

Și vom avea ocazii, căci Uniunea Ucrainenilor din România sprijină dezvoltarea unui stil de viață bazat pe respectul pentru valori culturale, pentru păstrarea și transmiterea limbii materne, pentru natura care ne înconjoară. Suntem recunoscători că Uniunea Ucrainenilor din România ne este alături în demersurile noastre și suntem convinși că evenimentul a fost o reușită, fiind convinși că astfel de acțiuni vor mai avea loc.

La inițiativa prof. Alina Mazureac, președintele Organizației locale Șerbăuți a UUR, cu sprijinul președintelui Filialei UUR Suceava, Ilie Sauciuc, a fost organizată o excursie de două zile, în perioada 28-29.06.2024, pentru elevii celor două clase a VIII-a ai Școlii Gimnaziale Șerbăuți.

Această inițiativă a venit ca o recompensă binemeritată, imediat după susținerea probelor examenului de Evaluare Națională. Grupul format din 35 de participanți a fost însoțit de cele două profesoare diriginte – Alina Mazureac și Loredana Tomașciuc.

Cetatea Neamțului a oferit file de istorie nescrisă, fiind înconjurată de peisaje extraordinare care s-au așternut la picioarele tuturor în timpul experienței unice trăite cu telegondola. Aventura a continuat cu o plimbare cu vaporeșul pe lacul Izvorul Muntelui, situat pe cursul mijlociu al râului Bistrița.

Cheile Bicazului, considerate unele dintre cele mai frumoase chei cu acces turistic din România, au purtat copiii prin locuri pitorești, impresio-

nante prin frumusețea și unicitatea lor. Pașii i-au purtat către Lacul Roșu – lac de baraj natural format prin prăbușirea unui versant.

Cea de-a doua zi a excursiei a debutat cu vizitarea Turnului Belvedere din Sovata, care le-a oferit participanților o panoramă de poveste a întregului oraș înconjurat de o natură spectaculoasă. Grupul de excursioniști a poposit la Lacul Mierlei, Lacul Ursu și Lacul Aluniș. Următoarea oprire a fost la Muntele de Sare Praid, una dintre cele mai impresionante zone din Transilvania care adăpostește comori naturale unice. Salina Praid le-a oferit răcoare și adăpost de arșița verii, momente de relaxare și de distracție în adâncurile sale.

Cea mai mare bucurie pentru copii a venit abia la final, odată cu vizitarea Grădinii Zoologice din Târgu Mureș, care se întinde pe 42 de hectare și găzduiește aproximativ 800 de animale încadrate în peste 150 de specii locale și exotice. Elevii au fost impresionați de elefanți, girafe, giboni și de familia de lemuri cu cozile inelate care s-au lăsat mângâiați de vizitatori.

Scopul excursiei a fost cunoașterea, înțelegerea și aprecierea valorilor culturale, istorice și naturale ale țării noastre. Cu siguranță, această experiență a creat amintiri de neuitat pentru toți participanții.

Comitetul Filialei București a organizat duminică, 30 iunie 2024, evenimentul cultural-artistic intitulat Dimineața Creativă „Noi suntem copii din Ucraina”, care a avut loc la Teatrul Infinity din București.

În deschiderea acțiunii, au luat cuvântul: primvicepreședintele UUR, Bogdan Moisei, președintele Filialei București, Mihai Traista, și mediatorul cultural al Ucrainei la București, Oksana Liutak, cea care a și prezentat spectacolul.

În prima parte a evenimentului, a avut loc spectacolul de teatru pentru copii „Scrisoarea din Africa”, scris de Mihai Hafia Traista, și pus în scenă de regizoarea Daria Rybak, personajele fiind interpretate de către copiii refugiați din Ucraina.

În partea a doua a spectacolului, pe scenă au evoluat: ansamblul de dansuri moderne al elevilor ucraineni de la Școala Gimnazială Uruguay, condus de Kateryna Zybina; ansamblul vocal „Lastivka” („Rândunica”), condus de Tetiana Afanasieva; Cvartetul familiei Hamurar; ansamblul artistic „Septima” și copiii soliști: Myhailo Svidovyi, Olivia Horohovatska, Olena Hamurar; Trio: Zosyma Hamurar, Maksym Diaciok și Vadyń Tepleniky.

În încheierea spectacolului, au mai evoluat: solista Marharyta Iakymovyci și ansamblul „Edelweis”.

UUR SATU MARE - O FILIALĂ ÎN PLIN PROGRES

- Interviu cu președintele Filialei Satu Mare a UUR, Irina Liuba Horvat -

Felician Pop: În calitate de președinte al Filialei Satu Mare a Uniunii Ucrainenilor din România, cum apreciați contribuția minorității ucrainene din județ la conturarea tabloului multicultural al ținutului sătmărean?

Liuba Horvat: UUR este singura formațiune care militează pentru salvagardarea identității naționale și promovarea culturii noastre. Ca pondere, reprezentăm una dintre minoritățile naționale semnificative din județ. Constatăm cu bucurie că în timp ce celelalte naționalități, conform recensământului populației, au înregistrat un proces de regresie demografică, minoritatea ucraineană din Satu Mare a cunoscut o sensibilă creștere, fapt care demonstrează că întreaga noastră activitate este rodnică, iar minoritatea noastră se află în plin proces de creștere demografică.

Am reușit să devenim o voce importantă în cadrul societății civile, să fim respectați și apreciați pentru valorile noastre culturale și tradiționale.

F. P.: Vă rog să enumerați câteva dintre activitățile semnificative ale Filialei Satu Mare a UUR desfășurate în ultima perioadă.

L. H.: Cu mândrie pot să afirm faptul că Filiala Satu Mare, în ultimii ani, a cunoscut o adevărată resurrecție spirituală, ilustrată de un șir de acțiuni, cum ar fi: organizarea Simpozionului Internațional Relații româno-ucrainene. Istorie și contemporaneitate, manifestare care anul acesta va ajunge la cea de-a 12-a ediție, Zilele Taras Șevcenko, Comemorarea Holodomorului, Ziua culturii ucrainene, Ziua Internațională a Femeii, Conviețuire interetnică, Arta culinară tradițională ucraineană, Ziua recoltei la ucrainenii din Satu Mare, Sărbătorile de iarnă la ucrainenii săt-

măreni, Festivalul muzicii religioase, Concursul de recitare a poeziei ucrainene, excursii tematice pentru elevi, pentru membrii comunității, pentru refugiați și multe altele. Trebuie să subliniez că toate aceste manifestări au avut un impact semnificativ, nu doar în rândul ucrainenilor, ci și al celorlalți cetățeni ai județului Satu Mare. Este o modalitate excelentă de a ne valoriza limba, obiceiurile și tradițiile.

F. P.: Știu că UUR pune un mare accent pe educarea tinerei generații în spiritul păstrării limbii materne. Care este, din acest punct de vedere, situația la Satu Mare?

„UUR este singura formațiune care militează pentru salvagardarea identității naționale și promovarea culturii noastre”.

L. H.: La Școala Gimnazială din Micula, avem o secție de ucraineană la grădiniță și 174 de elevi cuprinși în ciclurile primar și gimnazial în limba ucraineană. Rezultatele copiilor sunt reflectate în numeroasele premii obținute la nivel local, județean și național. Avem cadre didactice bine pregătite, care se preocupă îndeaproape ca procesul instructiv-educativ în limba ucraineană să se desfășoare la cele mai înalte exigențe. Ne bucurăm că viitorul minorității noastre este atât de bine reprezentat, iar UUR face eforturi susținute prin acordarea de premii în bani laureaților concursurilor școlare, olimpiadelor județene și naționale, impulsionând astfel interesul tinerei generații pentru studiul limbii ucrainene. Mai trebuie să menționez și faptul că organizăm permanent excursii educative pentru copii și, de asemenea, îi sprijinim cu rechizite, tablete, cadouri ocazionate de diferite sărbători.

F. P.: Este lucrul bine știut că aveți o colaborare fructuoasă cu autoritățile locale și județene.

L. H.: Ne străduim în permanență să dezvoltăm bune relații cu autoritățile, iar acțiunile noastre se bucură de prezența șefilor autorității publice locale. Aceste relații s-au concretizat în nenumărate proiecte și activități transfrontaliere, UUR fiind promotorul și liantul unei apropieri firești între România și Ucraina.

F. P.: De aproape doi ani și jumătate de când a izbucnit războiul declanșat de Rusia împotriva Ucrainei, activitatea UUR Satu Mare a căpătat noi valențe și responsabilități. Cum ați simțit sprijinul autorităților și cel al comunității săt-

mărene pentru cauza dreaptă a poporului ucrainean?

L. H.: Fiind un județ situat la granița cu Ucraina, în mod firesc Filiala Satu Mare a UUR s-a aflat în primele rânduri ale programului de ajutorare a confrăților noștri din Ucraina și cu această ocazie s-a văzut rodul muncii noastre de atâția ani. Am reușit să sensibilizăm și să mobilizăm autoritățile, dar și comunitatea sătmăreană, și nu numai, care au sărit în ajutorul Ucrainei fără preget. Satu Mare cred că este un exemplu pentru toate filialele UUR din țară, pentru modul urgent, eficient și direct, prin care a înțeles să acorde nenumărate ajutoare umanitare greu încercatului popor ucrainean și doresc să mulțumesc, pe această cale, tuturor celor care au sprijinit într-un fel sau altul poporul ucrainean. Aș dori, de asemenea, să subliniez efortul aproape supraomenesc pe care l-a făcut deputatul nostru, Nicolae-Miroslav Petrețchi, cel care a fost inițiatorul și principalul organizator al programului de ajutorare a Ucrainei. Au fost zile și nopți în care alături de colegii mei de la UUR Satu Mare am stat la frontiera de stat româno-ucraineană, pentru a-i primi și direcționa pe refugiați, astfel încât să le putem asigura, în regim de urgență, condiții cât mai bune de trai. Pentru noi a fost o grea încercare, dar care ne-a întărit și mai mult iubirea față de neamul nostru și credința că victoria Ucrainei este aproape.

Interviu realizat de dr. Felician POP

„Crede în bunul Dumnezeu cu tărie, din suflet și vei fi mântuit!” sunt cuvinte pe care fiecare creștin ar trebui să le țină minte.

În Biserica Ortodoxă din Negostina, județul Suceava, toate rânduielile bisericești se desfășoară bilingv, în română și în ucraineană, fiind o localitate cu populație majoritar ucraineană. Părintele Daniel Petrașuc slujește de mulți ani aici, fiind atât păstorul bisericii noastre, cât și un ucrainean desăvârșit, care a făcut studiile teologice la Kiev, Ucraina.

În continuare, doresc să spun câteva cuvinte despre cantorul bisericii noastre, dascălul și dirijorul corului bisericesc, domnul Dănuț Ivan. A venit acum câțiva ani la noi, după ce vechiul dascăl s-a pensionat. Domnul Dănuț, așa cum îl știu cu toții, este român și vine din Siret, de fiecare dată, cu mașina ori cu bicicleta, distanța fiind mică, de vreo 3 km. Căsătorit cu doamna Angela, au împreună trei copii mari, frumoși și buni. Este foarte punctual, serios, sincer și are o voce foarte frumoasă, o voce de aur, cu un timbru plăcut. Are studii adecvate meseriei de cantor și se pricepe minunat în aranjarea și organizarea unui cor bisericesc, pe voci. Cea mai notabilă calitate a sa este că iubește ucrainenii, oamenii din sat, și a învățat cu mult drag limba ucraineană. Multe cântări bisericești le cântă cu noi, cei din cor, și a învățat toate răspunsurile de la Sfânta Liturghie în limba ucraineană. Este un mare câștig pentru corul nos-

Cantorul nostru, la ceas aniversar

tru, iar domnul Dănuț s-a adaptat foarte ușor la rânduielile noastre. Este o mare plăcere să-l ai în față și să-l vezi cum ridică mâinile către cei din fața lui, pentru a dirija niște voci superbe, gata formate, care cântă de mult în biserică. Membrii corului bisericesc fac parte și din grupul vocal ucrainean „Vocile Negostinei”, care fac cinste satului nostru, deoarece aproape tot repertoriul nostru este din Negostina, fiind format din cântece culese și adunate cu mare grijă. Unele cântece bisericești le-am moștenit încă de pe vremea altor preoți care au slujit aici, neputându-se uita, fiindcă sunt adevărate capodopere culese din bătrâni, cu niște melodii duioase, adaptate la fiecare eveniment creștin de peste an. Domnul Dănuț le-a memorat și le-a învățat pe toate, are multe caiete pline cu cântări bisericești în ambele limbi. Uneori, vine la biserică noastră și soția lui, doamna Angela, care, de asemenea, are un glas minunat, iubește ucrainenii, chiar cunoaște și puțin limba ucraineană și împreună cu noi face parte din acest grup minunat. De fapt, în biserică noastră, toți creștinii prezenți la Sfânta Liturghie interpretează unele cântări, dar mai ales rugăciunea de încheiere „Oțee Naș”

(„Tatăl Nostru”), bineînțeles, în limba ucraineană, iar glasurile tuturor se ridică spre slava lui Dumnezeu.

La data de 22 iunie 2024, domnul Dănuț Ivan și-a sărbătorit ziua de naștere, a împlinit 58 ani, frumoși și buni, iar noi, în ziua de duminică, 23 iunie, după Sfânta Liturghie, l-am aniversat în ambele limbi, cântându-i „La mulți ani” și „Mnohaia lita”. A fost o mare și plăcută surpriză pentru el. La finalul evenimentului, ne-am fotografiat, spre amintire, alături de domnia sa.

Alese gânduri și urări de bine, cu sănătate și bucurii și pe această cale atât din partea corului bisericesc, cât și din partea tuturor credincioșilor negostineni.

La mulți ani, să ne trăiți și să ne dirijați mulți ani înainte, domnule Dănuț Ivan!

Mnohaia i sciaslyvyh lit!

Felicia GRIGORAȘ

RAPORTUL DE ACTIVITATE AL COMISIEI PENTRU PROBLEME DE PRESĂ, EDITARE DE CĂRȚI ȘI MASS-MEDIA

Comisia pentru probleme de presă, editare de cărți și mass-media din cadrul Uniunii Ucrainenilor din România (UUR) funcționează conform „Regulamentului de organizare și funcționare” propriu, elaborat în baza cap. V, art. 27., lit. c) din Statutul Uniunii Ucrainenilor din România, aprobat la Congresul Ordinar (8) al UUR, desfășurat la Cluj-Napoca, la data de 26-27.10.2019, iar, ulterior, analizat și aprobat în cadrul sesiunii Consiliului UUR din data de 30.04.2020.

În conformitate cu art. 2. din „Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei pentru probleme de presă, editare de cărți și mass-media” (denumită, în continuare, Comisie), aceasta „nu are personalitate juridică, este parte componentă a UUR, funcționează în baza regulamentului propriu ce nu contravine Statutului UUR, componența ei fiind aprobată de Consiliul UUR”.

Totodată, cf. art. 3. al aceluiași regulament, Comisia menționată, „alături de alte comisii ale UUR, este una de specialitate, activitatea ei constând în rezolvarea tuturor chestiunilor legate de presă, editare de cărți și mass-media și eficientizarea acestor instrumente «în apărarea drepturilor privind exprimarea și promovarea identității etnice, lingvistice, culturale și religioase a persoanelor aparținând minorității ucrainene, renașterea și formarea unității și a conștiinței naționale, protejarea drepturilor individuale și colective ale membrilor săi și întărirea raporturilor de colaborare româno-ucrainene» (cf. cap. I, art. 3 din Statutul UUR)”.

De-a lungul ultimilor patru ani, pe adresa Comisiei pentru probleme de presă, editare de cărți și mass-media au venit zeci de adrese din partea etnicilor ucraineni. Acestea, în urma sesiunilor Comisiei, care, în majoritatea cazurilor, s-au desfășurat în regim online, din cauza pandemiei provocate de virusul SARS-CoV-2, au fost soluționate în spiritul „Regulamentului de organizare și funcționare” a acesteia și a „Regulamentului privind apariția cărților și a revistelor editate de UUR. Drepturile de autor”. Membrii Comisiei au elaborat, în fiecare an, „Planul editorial al UUR”.

Activitatea Comisiei este foarte bogată și variată. În primul rând, trebuie subliniat faptul că sub egida Uniunii Ucrainenilor din România, apar, lunar, șapte ziare și reviste: «Вільне слово» (în limba ucraineană), „Curierul ucrainean” (în limba română), «Український вісник» (în limba ucraineană), «Наш голос» (în limba ucraineană), „Ecouri ucrainene” (în limba română), «Дзвоник» (în limba ucraineană) și «Бджілка» (în limba ucraineană). Pe parcursul întregului an, se tipăresc peste 240.000 de exemplare ale publicațiilor sus-menționate. Tematica acestora este diversă, fiind îndreptată, în general, către renașterea conștiinței naționale. O atenție deosebită, însă, este acordată vieții ucrainenilor din România, activității Uniunii Ucrainenilor din România și deputatului nostru în Parlamentul României, Nicolae-Miroslav Petrețchi, precum și problemelor legate de școală, rolul familiei în conservarea tradițiilor culturale și a dezvoltării limbii materne. De asemenea, păstrează legătura cu patria istorică – Ucraina, și participă la discuții și acțiuni care au loc în acele regiuni ale României unde locuiesc ucrainenii.

• „Vilne slovo” («Вільне слово») – ziar cultural și educațional al Uniunii Ucrainenilor din România (apărut în 1949 sub titlul «Novyi vik», publicat de Ministerul Culturii din România, iar, începând cu anul 1989, schimbându-și numele în «Vilne slovo» / „Cuvântul liber”, este editat de Uniunea Ucrainenilor din România) (până în anul 2023, redactorul-șef al acestuia fiind Ioan Covaci) publică pe paginile sale diverse materiale din viața ucrainenilor din România, subliniind necesitatea păstrării identității culturale, lingvistice și religioase a minorității ucrainene din România. Redactorul-șef al ziarului este Vasile Captaru (redactori: Irina Petrețchi-Covaci, Roman Petrașuc).

• „Curierul ucrainean” – revista Uniunii Ucrainenilor din România (fondat de Uniunea Ucrainenilor din România în 1993, primul redactor-șef fiind Ștefan Tcaciuc – până în 2005, iar, între 2005-2020, Ioan Robciuc) reflectă evenimentele culturale, cotidiene și științifice legate de ucrainenii din România. Revista acordă o atenție deosebită problemelor cu care se confruntă comunitățile locale, descriind, totodată, evenimentele științifico-culturale organizate de Uniunea Ucrainenilor din România, activitatea deputatului nostru în Parlamentul României, Nicolae-Miroslav Petrețchi, precum și noutățile culturale din Ucraina. Redactorul-șef al ziarului este Ioan Herbil (redactor: Ștefania Pietreanu).

• „Ukrainskyi visnyk” («Український вісник») – ziarul Uniunii Ucrainenilor din România (apărut în 1993) reflectă activitățile organizațiilor Uniunii Ucrainenilor din România, având drept scop principal unirea ucrainenilor din toate colțurile României, reflectând activitățile lor cultural-științifice. De asemenea, ziarul oferă informații despre viața ucrainenilor din diasporă și despre situația politică și socială a României și Ucrainei. Redactorul-șef al ziarului este Mihai Mihailiuc (redactor: Tereza Șendroi).

• „Naș holos” («Наш голос») – revistă literar-culturală a scriitorilor ucraineni din România (a apărut în 1990 în cadrul Uniunii Scriitorilor din România, iar, din 1993, apare sub egida Uniunii Ucrainenilor din România). Pe paginile sale, sunt publicate opere ale scriitorilor ucraineni din România, din diaspora și din Ucraina, articole critice, traduceri în limba ucraineană din literatura română și din alte literaturi, precum și diverse materiale de natură științifică și istorică. Unele pagini ale revistei susțin eforturile tîne-

rilor scriitori. Redactorul-șef al revistei este Iryna Moisei (redactori: Ioan Rebușapcă, Mihai Traista; colectivul de redacție: Corneliu Irod, Nicolae Corneșcian, Mihai Mihailiuc, Virgil Rițco).

• „Ecouri ucrainene” (înființată în anul 2019) – o revistă literar-culturală în limba română, ale cărei pagini reflectă articole literar-critice, traduceri din literatura ucraineană, prezentări de cărți tipărite cu sprijinul financiar al UUR, diverse întâlniri între scriitorii români și ucraineni etc. Obiectivul principal al revistei constă în popularizarea literaturii și a culturii ucrainene printre cititorii români. Diversitatea tematică și stilistică a scrierilor clasice ucrainene, precum și a operelor scriitorilor ucraineni din România situează literatura ucraineană la nivelul celor mai bune modele ale literaturii europene, iar cultura ucrainenilor contribuie la întregirea tezaurului cultural și literar al națiunii române. Redactorul-șef al revistei este Mihaela Herbil (redactor: Corneliu Irod; colegiul redacțional: Ioan Herbil, Ioan Rebușapcă, Cristina Silaghi, Jessica Bilcec).

• „Dzvonyk” («Дзвоник» / „Clopoțel”) – revistă pentru copiii ucraineni din România (a apărut în 2007 sub egida Uniunii Ucrainenilor din România, primul redactor-șef fiind Nicolae Carsiuc – până în 2020). Este o revistă colorată care apare lunar pentru copiii ucraineni din România, și nu numai. În paginile sale, se tipăresc poezii și povești, ghicitori, cântece, pagini de colorat, acesta conținând, de asemenea, pagini dedicate ucrainenilor de seamă, științelor naturii și pagini cu exerciții didactice și de enciclopedie pentru copii. Redactorul-șef al jurnalului este Lyudmyla Dorosh (redactor: Olha Senyshyn; colegiul redacțional: Mihai Mihailiuc, Mihai Traista, Mihaela Herbil).

• „Bdjilka” («Бджілка» / „Albinuța”) – revistă a Uniunii Ucrainenilor din România pentru copiii preșcolari ucraineni, înființată în 2022 (primul său număr a apărut în iunie). În fiecare lună, „Albinuța” oferă copiilor, pe paginile sale colorate, poezii și povești, jocuri educaționale, ghicitori, noțiuni de bază privind literele, calculele matematice, elemente de logică, exerciții distractive și planșe de colorat. De asemenea, este gata să devină un prieten fidel al copiilor și al adulților, ajutându-i pe cei mici să facă primii pași în drumul spre cunoaștere. Redactorul-șef al revistei este Larisa Petrețchi (redactor: Fabian Popovici).

În ultimii ani, fiecare dintre aceste reviste a recrutat un număr însemnat de corespondenți noi. De asemenea, în fiecare an, are zeci de colaboratori din toată țara, atât din cele patru regiuni principale ale țării, cu o populație compactă de ucraineni (Maramureș, Bucovina, Banat și Dobrogea), cât și din alte orașe românești cu o populație mai redusă a acestei etnii (Satu Mare, Cluj-Napoca, Iași, București, Galați). În paginile ziarelor și revistelor ucrainene ale UUR, sunt publicate articole și opere literare ale scriitorilor și cercetătorilor din Ucraina și din diaspora, în ultima perioadă, acestora alăturându-se publiciștii și scriitorii din rândul refugiaților stabiliți temporar pe teritoriul României.

Un alt domeniu, în afară de presă, bine reprezentat în cadrul acestei Comisii, este tipărirea de cărți.

În perioada **octombrie 2019 – octombrie 2023**, cu sprijinul financiar al Uniunii Ucrainenilor din România, au fost tipărite volumele:

- «Переможиці» („Învingătorii”) de Ivan Liber (în anul 2019);
- «Твори» („Opere”) de Ivan Fedico, vol. I, II (2019);
- „Sustantivul și adjectivul în limba ucraineană contemporană” («Іменник та прикметник у сучасній українській мові») de Ioan Herbil (2019);
- «Буковинські образки» („Chipuri bucovinene”) de Volodymyr Antofychuk (2020);
- „Dama ultimului cavaler” de Halyna Tarasiuc, traducere realizată de Corneliu Irod, Maria Hloșciuc și Mihai Hafia Traista (2020);
- «Крізь шпаринку – у світ казковий» („Prin scorbură, într-o lume de basm”) de Lyudmyla Dorosh (2020);
- «Тезиси» („Balanța”) de Iurii Lucan (2020);
- «Просвітлене шевченківське слово» („Slova iluminată a lui Șevcenko”) de Eusebie Fraseniu (2020);

(Continuare la pagina 7)

75 DE ANI DE LA ÎNFIINȚAREA NATO

(Urmare de la pagina 1)

Salutăm angajamentul constant și multisectorial al României pentru a sprijini efortul Ucrainei de a rezista în fața mașinii de război a Moscovei, pentru a sprijini aspirația legitimă a Ucrainei și a poporului ucrainean de a adera la Alianța NATO. Visul de a face parte din lumea liberă, pe care l-au avut și l-au construit, cu sacrificii și eforturi, părinții și bunicii noștri, se construiește acum la Kiev și peste tot în Ucraina. În acest context, salutăm măsurile pentru Ucraina adoptate la Summitul aniversar din SUA, precum și sprijinul substanțial al Alianței pentru calea ireversibilă a Ucrainei către statutul de membru NATO.

Salutăm, totodată, preocuparea legitimă a României și a aliaților de a asigura un sistem de apărare și securitate care să protejeze și Republica Moldova, țintă directă și prioritară a agresiunilor hibride ale Federației Ruse.

Aspirația altor țări din regiune, precum Ucraina și Republica Moldova, de a aparține lumii noastre libere, de a deveni state membre UE, ne conferă și nouă responsabilități sporite de sprijin.

Comunitatea ucraineană din România a contribuit activ și constant la apropierea României de NATO, la crearea condițiilor pentru atingerea standardelor și îndeplinirea criteriilor specifice aderării, precum și la asumarea unui rol activ de țară membră NATO, într-o regiune aflată în permanente convulsii geopolitice. Ucrainenii din România vor sprijini întotdeauna, fără rezerve, politicile publice ce vizează consolidarea rolului României ca țară membră UE și NATO, fiind, în egală măsură, nu doar un contributor relevant la crearea și aplicarea acestor politici publice, cât și un beneficiar direct al acestora. Comunitatea ucraineană din România a creat, permanent și cu bună credință, legături robuste cu mediile administrative, civice, academice și culturale pro-europene din Ucraina, pentru a facilita și consolida aspirația pro-europeană și pro-atlantică a Ucrainei, pentru a sprijini opțiunea liberă a Ucrainei privind atât aderarea la UE și

NATO, cât și ieșirea ei definitivă din sfera de influență rusă.

Salutăm, deci, Declarația finală a Summitului NATO de la Washington, care aduce în casele noastre mai multă liniște decât ieri. Reiterăm încrederea în garanțiile oferite României de statutul de membru NATO. Reiterăm și sporim angajamentele de sprijin față de Ucraina și Republica Moldova, față de toate țările din regiune care își doresc un viitor european sau euroatlantic. Liniștea și securitatea noastră înseamnă NATO. Noi suntem NATO! NATO suntem noi!

RAPORTUL DE ACTIVITATE AL COMISIEI PENTRU PROBLEME DE PRESĂ, EDITARE DE CĂRȚI ȘI MASS-MEDIA

(Urmare de la pagina 6)

■ «Доповіді. Статті. Проповіді» („Cu-vântări. Articole. Predici”) de Nicolae Lauruc (2020);

■ «Письменник. Журналіст. Людина» – Збірник на честь 80-річчя Михайла Михайлюка („Scriitor, jurnalist, om” – Volum omagial: Mihai Mihailiuc la 80 de ani”) de Volodymyr Antofiiciuk (2020);

■ „Două decenii de la înființarea specializării Limba și literatura ucraineană la Facultatea de Litere – Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca” – Volum aniversar (Editori: Ioan Herbil, Mihaela Herbil) (2020);

■ „Konokrad. Onoarea hoților de cai” de Traista Mihai, traducerea realizată de Larisa Mihaela Ispas (2020);

■ „Rugăciuni și psalmi ai lui Taras Șevcenko” de Ioan Chideșciuc (2020);

■ «Свято. 1. Напередодні» („Sărbătoarea. 1. Ajunul”) de Corneliu Irod (2020);

■ «Свято. 2. Ранок» („Sărbătoarea. 2. Dimineața”) de Irod Corneliu (2020);

■ „Styjerety” de Mihai Traista (2020);

■ „Cu ucrainenii înspre și dinspre Iași” – Publicistică: 2011-2021 de Victor Hrihorciuc (2021);

■ «Екологічне страхування: теорія і практика» – Монографія („Asigurarea ecologică: teorie și practică” – Monografie) de I. Дубовіч, Х.Р. Василичин (2021);

■ „Ucrainenii și rușii – reprezentări imagologice” de Mihai Traista (2021);

■ «Український мішаний хор „Зелена ліщина”» de Ivan Liber (2021);

■ «Банальні Ночі» („Nopti banale”) de Iurii Lucan (2021);

■ «Свято. 3. Сонце в очах» („Sărbătoarea. 3. Cu soarele în ochi”) de Corneliu Irod;

■ «Не тяжко крука вбити» de Iurii Lucan (2021);

■ «Одкровення у слові» („Revelare în cuvânt”) – Monografie despre Ivan Covaci, antologator Volodymyr Antofiiciuk (2021);

■ «Монографія села Луг над Тисою» de Ivan Hrinic (2021);

■ «Лист із Африки. Кочовиколандія» („Scrisoare din Africa. Kociovykolandia”) de Mihai Hafia Traista (2022);

■ «Свято. 4. Вогор мого вогора» („Sărbătoarea. 4. Dușmanul dușmanului meu”) de Corneliu Irod (2022);

■ „Conceptia despre lume a poporului ucrainean – schiță de mitologie ucraineană” de Ivan Neciui-Levytkyi, traducere realizată de Cristina Silaghi și Mihaela Herbil (2022);

■ „Bucătăria tradițională ucraineană: azi și odinioară” / «Українська традиційна кухня: сьогодні і колись» (ediție bilingvă), vol. I, antologat de Olha Senyshyn și tradus de Olha Senyshyn și Lyudmyla Dorosh (2022);

■ „Alte chixuri” de Corneliu Irod (2022);

■ «По той бік веселки. Казки й оповідання для дітей» („Dincolo de curcubeu. Povestiri și nuvele pentru copii”) de Iryna Moisei (2022);

■ «Усякі, різні, розмаїті. Казки й оповідання румунських письменників» („În fel de fel de fețe. Povești și povestiri ale scriitorilor români”), traduceri realizate de Iryna Moisei, Ludmyla Dorosh și Mihaela Herbil (2022);

■ «Гірчичне зерня» („Grăuntele de muștar”) de Volodymyr Antofiichuk (2022);

■ „Bucătăria tradițională ucraineană: azi și odinioară” / «Українська традиційна кухня: сьогодні і колись» (ediție bilingvă), vol. II, antologat de Olha Senyshyn și tradus de Olha Senyshyn și Lyudmyla Dorosh (2023);

■ „Duminică dimineața ea a cules ierburi” de Olha Kobyleanska, traducere realizată de Mihai Hafia Traista (2023);

■ «Сміховинки» („Poezii amuzante”) de Mihai Voloșciuc (2023).

Tematica lor include literatură (proză, dramaturgie, poezie), monografiile despre așezările ucrainene din România și despre ucrainenii de seamă ai României, cărți științifice (de etnografie, lingvistică și critică literară, ecologie), traduceri din limba ucraineană, publicistică, cărți pentru copii. Autorii sunt atât membri ai Uniunii Scriitorilor din România și ai Uniunii Scriitorilor din Ucraina, cât și poeți și scriitori debutanți, traducători și cercetători din diverse domenii ale ucrainisticii, muzicologi și compozitori.

Trebuie remarcat faptul că tematica reflectată în lucrările cercetătorilor ucraineni din România s-a diversificat, ca, de exemplu, tema despre istoria ucrainenilor din România și a vieții acestora; antroponimia ucrainenilor din România; probleme privind religia și ecologia.

De-a lungul acestei perioade, a avut loc un număr mare de prezentări de cărți publicate de UUR, la diferite evenimente organizate de Uniunea Ucrainenilor din România sau la cele unde Uniunea a fost coorganizator, cum ar fi: la București, la Cluj, la Suceava, la Iași, la Arad, la Timișoara etc.

Scriitorii, cercetătorii și publiciștii noștri participă la diverse concursuri naționale și internaționale, festivaluri, saloane literare, conferințe, de la care se întorc cu multe premii și distincții. Aceasta constituie o dovadă clară că au intrat în lumea literaturii universale.

Cu această ocazie, dorim redactorilor-șefi, redactorilor, corespondenților, colaboratorilor și tuturor celor care trudesc pentru soarta ucrainenilor și a UUR multă sănătate, succese, numeroase și interesante știri, inspirație, energie și multă creativitate!

*Președintele Comisiei
pentru probleme de presă,
editare de cărți și mass-media,
conf. univ. dr. Ioan HERBIL*

CARAVANA UCRAINEANĂ DIN CLICIOVA, TIMIȘ

Ucrainenii din Banat au îmbrăcat straie de sărbătoare la evenimentul „Caravana Ucraineană”, organizat, la data de 30 iunie a.c., de către Filiala Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România, în comuna Bethausen. Oaspeții au fost întâmpinați la Căminul Cultural din localitatea Cliciova cu tradiționalul colac și sare, așezământul cultural dovedindu-se a fi neîncăpător pentru numărul mare de participanți.

În deschiderea evenimentului, președintele Filialei Timiș a UUR, prof. Maria Szabo-Condrei, inspector de limba ucraineană la ISJ Timiș, a adus mulțumiri celor prezenți, declarând: „La acest eveniment, dascălii împreună cu elevii noștri au pregătit momente artistice care țin de identitatea noastră ucraineană. M-am gândit ce ar fi societatea noastră dacă nu am trăi într-o țară unde drepturile nu ne-ar fi respectate; suntem favorizați din acest punct de vedere, iar România este o țară unde drepturile noastre ca minoritate ne sunt respectate. Mulțumim pentru aceste oportunități!”. În încheierea alocuțiunii sale, președintele Filialei UUR Timiș, prof. Maria Szabo-Condrei, a mai menționat: „După cum puteți vedea, aici, avem o parte din cultura noastră, costume ucrainene din diverse regiuni ale țării purtate cu mândrie de tineri la evenimentele pe care noi, cei din zona de vest, ne străduim să le organizăm la cel mai înalt nivel, fără să omitem să ne etalăm ori de câte ori putem frumusețea portului tradițional, a dansului, a cântecelor ucrainene și a acestor minunate meșteșuguri lucrate cândva la lumina lămpii cu petrol de buncii noștri, care, astăzi, împodobesc Căminul Cultural din Cliciova”.

Un invitat de seamă al celei de-a III-a ediții a fost secretarul general al Uniunii Ucrainenilor din România, dna Irina Liuba Horvat. În discursul său, aceasta a transmis salutul de bine al președintelui UUR, deputat Nicolae-Miroslav Petrechi, și a susținut următoarele: „Am cinstea și onoarea să fiu prezentă, alături de dumneavoastră, la un eveniment pe care eu îl iubesc foarte mult și, bineînțeles, să mă aflu în mijlocul comunității ucrainene din Banat. Această manifestare artistică demonstrează faptul că ucrainenii își păstrează atât identitatea culturală, cât și cea lingvistică. Mă uit în sală și observ foarte mulți tineri. Uniunea Ucrainenilor din România pune un accent deosebit pe tânăra generație și mă bucur de prezența lor aici, deoarece acești copii încearcă să păstreze obiceiurile și tradițiile etniei noastre și să le transmită mai departe generațiilor viitoare. De asemenea, un alt obiectiv important al Uniunii Ucrainenilor din România sunt legăturile bune cu instituțiile de cultură și cu administrațiile publice locale, pentru a putea fi organizate astfel de evenimente. Drept urmare, președintele Filialei Timiș, Maria Szabo-Condrei, face tot posibilul să demonstreze acest lucru. Pe această cale, felicit conducerea filialei și instituțiile care sunt alături de noi și, totodată, vreau să vă mulțumesc tuturor pentru tot ceea ce faceți”.

Din partea oficialităților locale și a reprezentanților comunității noastre, au mai fost prezenți: viceprimarul Comunei Bethausen, Dacian Vasile Sârbu, prim-vicepreședintele UUR Timiș, Vasile Drozd, președintele Organizației locale Bethau-

sen a UUR, Vasile Condrei, președintele Organizației locale Criciova a UUR, Vasile Șandor, președintele Organizației locale Petroasa Mare a UUR, prof. Mariana Cabaș, președintele Organizației locale Găvojdia a UUR, Vasile Rosoca, președintele Organizației locale Remetea Mică a UUR, prof. Ana Hrin, președintele Organizației municipale Lugoj a UUR, Ioan Covaci, prof. Ana Bereghi, iar, din partea Organizației locale Ohaba Lungă a UUR, noul consilier local din partea Uniunii, Alexandra Cin, și reprezentantul Organizației de Tineret UUR Timiș, prof. Gabriel Bilan.

„Este o onoare să fiu invitat în mijlocul comunității dumneavoastră la această minunată sărbătoare, „Caravana Ucraineană”. Vreau să încep prin a vă mulțumi din suflet pentru invitație și a vă transmite gândurile bune nu doar ale mele, ci și ale dlui primar Ioan Lihoni. În calitatea mea de viceprimar al comunei Bethausen, doresc să su-

bliniez angajamentul nostru ferm față de dumneavoastră, indiferent de originea sau etnia pe care o reprezentați. Este esențial să continuăm împreună și să construim o comunitate unită, solidă, bazată pe respect. De asemenea, profit de această ocazie și îi mulțumesc președintelui UUR, deputat Nicolae-Miroslav Petrechi, pentru sprijinul pe care ni l-a acordat în cofinanțarea proiectului prin care am reușit să dotăm cu mobilier nou și aparatură electronică sălile de clasă”, a relatat viceprimarul comunei Bethausen, Dacian Vasile Sârbu.

La ediția din acest an, alături de etnici ucraineni, grupuri artistice și oficialități, au participat numeroși profesori și directori din cadrul unităților de învățământ preuniversitar, în care se studiază limba maternă ucraineană. Au răspuns invitației noastre cadrele didactice de la Școala Gimnazială Bethausen, prof. Ramona Escariu, directorul unității de învățământ, prof. Ana Otescu, prof. Carmen Măgurean și secretarul Adriana Petcu. De la Școala Gimnazială Știuca, au participat directorul acesteia, prof. Nicolae Benzar, și prof. Mioara Cinar. Au mai fost prezenți: prof. Victor Birău, prof. Mihaela Paulescu, directorul Școlii Gimnaziale „Sorin Titel” din Margina, prof. Geta

Popa, directorul Școlii Gimnaziale „George Gârda” din Mănăștiur, prof. Ionel Petrea, directorul Școlii Gimnaziale Bârna, prof. Emilia Goian, directorul Școlii Gimnaziale Găvojdia, prof. Dorina Stan, directorul Școlii Gimnaziale Darova, prof. Dana Steier, directorul Școlii Gimnaziale „Sorin Leia” din Tomești, prof. Codruța Cârlig, directorul Școlii Gimnaziale Curtea, prof. Marinela Oprescu, directorul Școlii Gimnaziale Ohaba Lungă. Din partea Liceului Teoretic „Iulia Hasdeu” din Lugoj, au participat: prof. Violeta Manzur, prof. Valentin Manzur, prof. Vasile Gabriel Bilan, secretar Georgescu Mihaela și, nu în ultimul rând, directorul Liceului Teoretic „Iulia Hasdeu” din Lugoj, prof. Anda Ursulescu-Lungu, care a susținut următoarele: „Lucru care unește toate popoarele lumii este muzica, ea fiind considerată un limbaj universal. Primul meu contact cu etnia dumneavoastră a fost în anul 2008, tot prin muzică și dans. De atunci, să știți că m-am îndrăgostit tot mai mult atât de acești copii minunați, care sunt parte a sufletului meu, cât și de cultura ucraineană. Mergem mai departe prin acești tineri minunați și, bineînțeles, prin aceste manifestări, pe care, de fiecare dată, Uniunea le susține, dar și prin procesul educațional care este susținut la cel mai înalt nivel de Uniunea Ucrainenilor din România. Vă promit că și generațiile care urmează vor beneficia de sprijinul nostru necondiționat în păstrarea tradițiilor”.

Programul artistic a fost susținut de: grupul vocal „Perlenca” din Comuna Bethausen, ansamblul „Kedrovena”, din Petroasa Mare, ansamblul „Moloda Nadiia” din Lugoj alături de solistul vocal prof. Gabriel Bilan, grupul „Trio Hrin” din Remetea Mică, ansamblul „Veseli Ditociche” din Știuca, grupul vocal „Țvitana Poleanca” din Criciova. Invitații caravanei au fost ansamblul artistic „Holos Ukrainiv” din județul Caraș-Severin și o tânără talentată din Ucraina, Valeria Hușineț, care a venit însoțită de familia ei, tocmai din localitatea Satu-Mare.

Comuna Bethausen este formată din satele Cliciova, Cladova, Cutina, Leucușești și Nevrincea. A fost întemeiată de coloniștii germani din Zichyendorf prin anul 1883, iar ucrainenii din această parte a județului Timiș s-au stabilit aici în urmă cu 30 de ani, în căutarea unui trai mai bun atât pentru ei, cât și pentru urmașii lor.

Mihaela BUMBUC

FESTIVALUL BORȘULUI PESCĂRESC UCRAINEAN, LA SULINA

Sâmbătă, 13 iulie, orașul Sulina a fost gazda celei de-a X-a ediții a *Festivalului Borșului Pescăresc Ucrainean*, o sărbătoare culinară deosebită și un prilej de a readuce împreună membrii comunității ucrainene din toată România. Ediția de anul acesta a manifestării, menite să promoveze tradițiile culinare reprezentative, cultura gastronomică a ucrainenilor din Delta Dunării, precum și cultura tradițională și bogăția folclorului ucrainean, s-a bucurat de mare succes în rândul localnicilor și al turiștilor, deopotrivă.

Sub un soare dogoritor, printre ramurile sălcilor de pe malul Dunării, și-au arătat măiestria culinară nu mai puțin de treisprezece echipe din cadrul organizațiilor locale ale Uniunii Ucrainenilor din România din: Ciucurova, Telița, Chilia Veche, Crișan, Sfântu Gheorghe, Letea, Caraorman, Tulcea, Murighiol, Pardina, Sulina și Fântâna Mare. Vedeta evenimentului a fost borșul de pește ucrainean, preparat la ceaun, la foc de lemne, din ingredientele puse la dispoziție de către organizatori. La această ediție, înainte de a se dedica preparării renumitului borș pescăresc, organizațiile s-au întrecut în amenajarea standurilor, fiecare aducând un plus de creativitate și tradiție. Acestea au fost decorate cu spice de grâu, pești din lemn și plastic, ștergare, papură, stuf, fundițe în culorile steagurilor naționale ale României și Ucrainei, vase pictate manual, păsări specifice Deltei Dunării confecționate din lemn, baloane și fețe de masă brodate cu motive tradiționale.

La festival, au luat parte președintele UUR, Nicolae-Miroslav Petrețchi, Petru Bledea, subsecretar de stat în cadrul MAI și un număr mare de membri ai Consiliului Uniunii Ucrainenilor din România, după cum urmează: Vasile Pasenciuc, prim-vicepreședinte al UUR și președintele Organizației locale Remeți a UUR, Bogdan Moisei, prim-vicepreședinte al UUR, Ilie Sauciuc, prim-vicepreședinte al UUR și președintele Filialei Suceava a UUR, Victor Semciuc, prim-vicepreședinte al UUR și președintele Filialei Botoșani a UUR, Ioan Herbil, vicepreședinte al UUR și președintele Filialei Cluj a UUR, Ioan Recalo, vicepreședinte al UUR și președintele Organizației locale Repedea a UUR, Liuba Horvat, secretarul general UUR și președintele Filialei Satu Mare a UUR, Tereza Șendroi, secretar al UUR, Vasile Buciuța, trezorerul UUR și președintele Organizației locale Micula a UUR, Gavrilă Miculaiciuc, membru al Consiliului UUR și președintele Filialei Arad a UUR, Daniel Serdenciuc, membru al Consiliului UUR și președintele Filialei Iași a UUR, Maria Szabo-Condrei, membru al Consiliului UUR și președintele Filialei Timiș a UUR, Lucica Gherman, membru al Consiliului UUR și președintele Filialei Tulcea a UUR, Ileana Leon, membru al Consiliului UUR și președintele Filialei Galați a UUR, Pinte Mariciuc, membru al Consiliului UUR și președintele Organizației locale Ruscova a UUR, Serghei Stuleanic, membru al Consiliului UUR și președintele Organizației locale Poienile de sub Munte a UUR, Paul Bilocopetiu, membru al Comisiei de Cenzori a UUR, Ioan Malenovschi, prim-vicepreședinte al Filialei Caraș-Severin, Iryna Moisei, redactor-șef al ziarului „Naș holos”, Vasile Captaru, redactor-șef al ziarului „Vilne slovo”, Roman Petrașuc, redactor al ziarului „Vilne slovo”, și Nicolae Gresciuc, traducător.

Din cadrul aparatului administrativ al Uniunii au fost prezenți: Cornelia Partenie, administratorul UUR, Costel Ilie, consilier superior al UUR, Fabian Popovici, consilier al UUR, și Laura Popescu, asistent manager al UUR.

Deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, în cuvântul său, a precizat că *Festivalul Borșului Pescăresc Ucrainean* constituie unul dintre cele mai importante evenimente pe care le organizează Uniunea Ucrainenilor din România prin Filiala Tulcea, o sărbătoare care aduce laolaltă ucraineni din toate colțurile României. Președintele UUR a

mulțumit organizatorilor, președintelui Filialei tulcene, doamnei Lucica Gherman, sufletul acestui eveniment, precum și tuturor membrilor organizațiilor locale din județul Tulcea pentru implicare, dar mai ales pentru păstrarea și promovarea tradițiilor ucrainene din această minunată zonă a României.

„Am spus de fiecare dată că ucrainenii din județul Tulcea sunt adevărați păstrători ai culturii, ai limbii și ai tradițiilor comunității ucrainene”, a declarat Nicolae-Miroslav Petrețchi, mulțumindu-le pentru unitatea de care dau dovadă în aceste vremuri tulburi. Președintele UUR a subliniat faptul că prin astfel de evenimente membrii Uniunii reușesc să prezinte publicului larg „cât de bogată și cât de frumoasă este cultura comunității ucrainene din România și cât de important este să o păstrăm și să o predăm tinerelor generații”, exprimându-și totodată bucuria că printre cei prezenți s-au aflat numeroși reprezentanți ai tinereii generații, care, cu siguranță, vor prelua aceste valori și, la rândul lor, le vor transmite mai departe.

Rețete atent rafinate de-a lungul timpului, de generații de femei harnice ucrainene, ingrediente secrete, minunate cântece vechi ucrainene s-au împletit cu povești rostite în jurul ceaunelor. Dincolo de explozia de gusturi și arome, pentru că n-au lipsit nici alte preparate din pește, precum știuca umplută, chiftelutele, salata de icre sau peștele afumat, și nici minunatele împletituri din aluat, plăcintele cu brânză și stafide și prăjiturile, festivalul a fost un prilej de comuniune, de interacțiune, creând oportunitatea ca toți cei prezenți să se bucure, de la mic la mare, de un alt element identitar definitoriu – cântecul ucrainean.

La *Festivalul Borșului Pescăresc Ucrainean*, chipuri purtând amintirile trecutului alături de tineri aflați la început de drum au interpretat cu aceeași bucurie vechi cântece ucrainene. Au evoluat în fața publicului numeroase următoarele grupuri vocale: „Perva Zorea” din Sulina, „Iasna Zorea” din Murighiol, „Rybalka” din Crișan, „Bila Roja – junior” din Letea, „Veselka” din Caraorman, „Zirocika” din Ciucurova, „Zadunaiska Sici” din Tulcea, „Ciorne More” din Sfântu Gheorghe, „Dunai” din Pardina, „Bila Makovka” din Chilia Veche, „Lilia” din Fântâna Mare, precum și grupul fondator „Zadunaiska Sici” din Tulcea.

Nu în ultimul rând, a fost o sărbătoare a portului popular, membrii tuturor ansamblurilor, corurilor și grupurilor vocale participante purtând cu mândrie costume tradiționale noi, achiziționate cu sprijinul UUR.

Evenimentul a fost un succes răsunător, consolidând tradiția și cultura ucraineană în România și oferind numeroșilor participanți o zi plină de savoare, culoare și bucurie.

Vasile CAPTARU

INTERVIU CU PREȘEDINTELE FILIALEI TIMIȘ A UUR, MARIA SZABO-CONDREI

Într-un scurt răgaz, după „maratonul” alegerilor locale, dna Maria Szabo-Condrei, președinte Filialei Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România, a avut amabilitatea acordării unui interviu, pentru a aduce la lumina tiparului, anumite subiecte de interes major pentru comunitatea ucraineană.

Emil Boeru: *Stimată doamnă Maria Szabo-Condrei, fiind de formație dascăl și activând în funcția de inspector școlar în cadrul Inspectoratului Școlar Județean Timiș, cum ați descrie valoarea educației tinerei generații în cadrul minorității ucrainene?*

Maria Szabo-Condrei: Educația tinerei generații în cadrul minorităților naționale din România are o importanță crucială. Prin învățământul cu predare în limbile minorităților, elevii își dezvoltă identitatea culturală, cunoștințele și abilitățile, contribuind la diversitatea și coeziunea societății noastre. De asemenea, investiția în educația timpurie este esențială pentru pregătirea noilor generații, asigurându-le acces la o bază solidă de cunoștințe și condiții adecvate de viață. Dedicând-ne acestui deziderat nobil de pregătire a noii generații în domeniul educației, vă pot informa că am înregistrat o creștere substanțială a numărului elevilor care studiază limba ucraineană, dar și în limba maternă ucraineană. Dacă în urmă cu cinci ani de zile, eram în pragul desființării secției ucrainene de la Liceul Teoretic „Julia Hasdeu” din Lugoj, astăzi vorbim de o concurență acerbă pe locurile de clasă a IX-a, 6 elevi/loc. Ultima medie de intrare la secția ucraineană, nivel liceal, a crescut simțitor, fiind de aproape de 6.00. Am înregistrat rezultate foarte bune și la examenul de bacalaureat, cu un procent de promovabilitate de peste 70%. Cadrele didactice care predau în cadrul acestei instituții sunt foarte bine pregătite profesional și își desfășoară activitatea în concordanță cu normele metodologice în vigoare. De asemenea, comunicarea privind conducerea acestei unități de învățământ este foarte bună, contribuind la dezvoltarea elevilor. Calitatea actului educațional în această instituție, precum și sprijinul real și implicarea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România (UUR) au contribuit la aceste rezultate remarcabile. Interesul și ajutorul perseverent al dlui deputat Nicolae-Miroslav Petrețchi are un impact extraordinar asupra învățământului în limba maternă ucraineană. Interpelările adresate ministrului educației, la solicitările inspectorului școlar, dar și ale profesorilor, organizarea anuală a Consfătuirilor didactice cu specialiști din Ucraina și România, precum și participarea la toate întâlnirile din cadrul Comisiei pentru educație și știință a UUR arată prioritatea Uniunii pentru educația tinerei generații.

E. B.: *Cum ați înțeles să sprijiniți elevii interesați de studierea limbii ucrainene?*

Maria Szabo-Condrei: UUR sprijină consistent elevii care studiază la clasa de limba ucraineană, oferindu-le cazare gratuită la sediile UUR, organizează diferitele evenimente și concursuri, precum și olimpiada de limbă ucraineană. Premiile în bani oferite de UUR pentru elevii câștigători, dar și pentru cei participanți nu sunt puține și nici mici. Aici vorbim de sume mari, amintesc cele mai recente premii de la Olimpiada Națională de Limba Maternă Ucraineană: premiul I – 2000 lei, premiul II – 1200 lei, premiul III – 800 lei, mențiune – 600 lei, premiu de participare – 400 lei. Membrii Comisiei de evaluare au fost premiați și ei cu câte 1000 de lei din partea UUR. Elevii primesc premii de acest gen și la diferite concursuri, cum ar fi: „Concursul de recitare a poeziei ucrainene”, „Tineri talente ucrainene” și altele. Înțelegând și importanța activităților recreative, am organizat pentru elevii olimpici excursii și tabere la munte, la mare și în Delta Dunării. Sperăm că toate eforturile noastre vor asigura tinerei generații resursele necesare conservării și transmiterii peste generații a valorilor limbii și culturii ucrainene.

E. B.: *O altă problemă cu care se confruntă atât comunitatea europeană, în general, cât și societatea românească, în particular, și, cu siguranță, comunitatea ucraineană din România este cea a refugiaților. Ce ne puteți spune în legătura cu acest subiect?*

M. Sz. C.: România a gestionat cu succes valul de refugiați din Ucraina încă din primele luni ale războiului, datorită mobilizării populației sale și a sprijinului oferit de partenerii săi. De asemenea, statul român a acordat sprijin financiar refugiaților, iar ucrainenii stabiliți în România primesc o sumă lunară fixă, condiționată de anumite criterii, potrivit programului guvernamental.

E. B.: *Ce rol a avut Uniunea Ucrainenilor din România în acest proces?*

M. Sz. C.: Uniunea Ucrainenilor din România a avut un rol activ în sprijinirea refugiaților ucraineni în timpul conflictului din Ucraina. Astfel, UUR s-a mobilizat și a trimis tone de alimente, îmbrăcăminte, produse de igienă, a deschis conturi bancare pentru donații în sprijinul Ucrainei, iar aceste fonduri au fost utilizate pentru a ajuta refugiații și familiile lor. Prin contactele sale cu autoritățile din Ucraina, UUR a menținut un dialog instituțional, fiind la curent cu nevoile militarilor ucraineni și ale refugiaților interni. UUR a sprijinit refugiații din Timișoara și ca parte a proiectului internațional WELDI, inițiativă desfășurată în mai multe orașe europene. De asemenea, UUR a organizat mese rotunde și evenimente pentru a discuta despre drepturile minorităților, inclusiv despre cele ale minorității ucrainene din România. Filiala Timiș a integrat și continuă să-i primească pe refugiați ucraineni la toate evenimentele culturale pe care le organizează, contribuind în acest mod la păstrarea identității ucrainene. Împreună cu alte organizații și cu diverși parteneri, Uniunea Ucrainenilor din România a contribuit la sprijinirea refugiaților ucraineni încă de la începutul conflictului și continuă acest proces și astăzi.

E. B.: *Cum ați contribuit pe plan local la ajutarea acestor refugiați?*

M. Sz. C.: În primul rând, i-am primit cu brațele deschise în familia noastră, aceea a comunității ucrainene din județul Timiș. Foarte mulți au ajuns la noi într-o situație precară, vădit marcați de ororile războiului. Au fost uimiți și plăcut impresionați de căldura și solidaritatea cu care i-am primit. După asigurarea acoperirii imediate a necesităților stringente cu care se confruntau (lipsa hranei, a locuinței), am oferit consultanță celor care căutau un loc de muncă, gasirea unei locuințe stabile, am asigurat traducere acolo unde ni s-a solicitat, precum și integrarea lor în societate. La nivel local, am organizat constituirea unei comisii din oameni inimoși care se ocupă permanent de integrarea lor, apoi i-am angrenat în participarea la acțiunile culturale organizate de UUR. Pentru cei mici, demarăm toată procedura de înființare a unei grupe de grădiniță cu o secție ucraineană, care să vină în ajutorul ucrainenilor. În acest sens, la sediul Filialei Timiș a UUR, ne pregătim să deschidem porțile pentru preșcolarii refugiați ucraineni, dar și pentru cei ai etnicilor ucraineni, scopul nostru fiind acela de a conserva și a păstra identitatea noastră.

E. B.: *Se știe că Uniunea Ucrainenilor din România a sprijinit întotdeauna bisericile în care s-au închinat etnicii ucraineni, indiferent de cult. Ce ne puteți spune despre asta?*

M. Sz. C.: Uniunea Ucrainenilor din România colaborează activ cu bisericile ucrainene, organizând și participând la evenimente culturale, religioase și educaționale. În primul rând, colaborarea include hramuri, sărbători religioase și activități de promovare a valorilor culturale. În al doilea rând, UUR acordă sprijin financiar și participă la proiectele demarate de aceste biserici, indiferent de cult. De asemenea, am organizat numeroase excursii la mănăstirile ucrainene, la care a participat un număr mare de persoane din cadrul comunității noastre, de toate vârstele. Totodată, UUR a oferit și oferă în mod constant sprijin financiar pentru renovarea și întreținerea bisericilor ucrainene din România, colaborează la proiecte culturale și educaționale care implică lăcașurile de cult, promovând identitatea și tradițiile ucrainene. Nu în ultimul rând, am susținut bisericele prin promovarea în rândul comunității noastre a valorilor religioase, prin susținerea activităților bisericești, contribuind astfel la consolidarea identității și coeziunii grupului.

E. B.: *Un subiect fierbinte din ultima perioadă a fost cel al alegerilor din 9 iunie 2024. Ce ne puteți spune despre rezultatele acestor alegeri din prisma filialei pe care o reprezentați?*

M. Sz. C.: Vă pot spune cu mândrie că Filiala Timiș a UUR a înregistrat o creștere de peste 33% la alegerile din 9 iunie 2024, în raport cu alegerile precedente, Uniunea având în prezent 8 reprezentanți în administrația publică locală din Timiș, cu precădere în circumscripțiile în care comunitatea noastră este prezentă. Această cifră demonstrează atât coeziunea comunității ucrainene, raportat la identitatea în spirit și gândire cu valorile noastre naționale, cât și valoarea umană intrinsecă a membrilor comunității noastre, care au candidat și au fost votați chiar și de un număr semnificativ de alegători din afara comunității noastre. Este important să avem reprezentanți în consiliile locale unde viețuiesc etnicii ucraineni. Rezultatul acestor alegeri a fost rodul unei activități coerente în ansamblul său, o adevărată muncă în echipă, fiecare membru implicat aducându-și aportul. Aceste rezultate ne dau speranța unei afirmări tot mai pregnante a comunității noastre în cadrul societății românești.

E. B.: *Nu în ultimul rând, cultura ne-a demonstrat că este un factor decisiv în promovarea și menținerea unei identități naționale. Cum ați abordat acest domeniu?*

M. Sz. C.: Făcând parte dintr-un județ unde multiculturalitatea este la ea acasă și unde drepturile minorităților sunt respectate, acestea aducând culoare în societate, pot afirma cu mândrie că, într-adevăr, cultura națională oferă minorităților un cadru adecvat pentru a-și dezvolta și exprima identitatea. Prin tradiții, limbă, obiceiuri și valori culturale, respectivele comunități se simt parte integrantă a țării și contribuie la diversitatea culturală a acesteia. Cultura națională ne permite să explorăm istoria și moștenirea noastră, facilitând dialogul între majoritate și minorități. Prin cunoașterea reciprocă, se pot depăși stereotipurile și se poate construi o societate mai tolerantă și incluzivă. Minoritatea ucraineană aduce contribuții valoroase în domenii precum artă, literatură, muzică și gastronomie. Prin promovarea și susținerea acestor expresii culturale, se îmbogățește întreaga societate românească. Pe plan local, ne-am preocupat îndeaproape de organizarea și promovarea de numeroase acțiuni culturale ale comunității ucrainene din județ, care au crescut ca număr în ultima perioadă și la care au participat tot mai mulți oameni. Prin implicarea activă a unor membri marcanți ai comunității, calitatea acestor evenimente a crescut, unele dintre respectivele manifestări culturale devenind o tradiție de care se bucură nu doar membrii comunității noastre, ci și publicul larg. Prin organizarea acestor evenimente culturale, am demonstrat că promovarea culturii noastre naționale în societatea românească nu este doar un element al identității, ci și un liant esențial pentru coeziunea și dezvoltarea durabilă a României în ansamblul său.

Vă mulțumesc pentru răspunsuri și vă urez succes deplin în activitatea pe care o desfășurați în slujba comunității ucrainenilor din România, și nu numai.

Interviu realizat de Emil BOERU

Schimb de bune practici între profesorii Colegiului Național „Mihai Eminescu” din Suceava și cadrele didactice de la Liceul „Liderul” din Boian, Ucraina

O delegație ucraineană de profesori de la Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Suceava, din care au făcut parte prof. Delia Martineac, prof. Anamaria Popescu, prof. Luminița Ștefănel, prof. Marcela Hopulele, prof. Ana-Maria Divisevici, prof. Ana-Maria Timoficiuc, Diana Sirețian, însoțiți de dna director, prof. dr. Silvia-Corina Nuțu, a efectuat, în ziua 05.06.2024, o vizită la Liceul „Liderul” din Boian, regiunea Cernăuți, Ucraina. Acest schimb de experiență s-a realizat în cadrul *Proiectului educațional de colaborare „Vecini în Europa unită”*. Principalul scop al acestei colaborări constă în cooperarea multilaterală între cele două instituții școlare.

Echipa de profesori suceveni a avut prilejul de a participa la un frumos program artistic, oferit de absolvenții clasei a IV-a, „Adio, clasele primare!”, fiind impresionați de prestația grupului folcloric „Nadia”, coordonat de prof. Olena Toma.

În alocuțiunea sa, dna Svitlana Gavka, directorul Liceului „Liderul – Ion Neculce” din Boian, a menționat că „semnarea acestui protocol este importantă prin deschiderea unei serii de oportunități privind cooperarea bilaterală în direcția socializării pe segmentul educațional și conlucrarea pe bază de parteneriat activ în domeniul învățământului și culturii”.

Directorul Colegiului Național „Mihai Eminescu” din Suceava, Silvia-Corina Nuțu, și-a exprimat bucuria de fi prezentă la această sărbătoare dedicată elevilor de ciclu primar, într-o zi cu o simbolistică aparte – data de 5 iunie fiind „Ziua învățătorului”, zi care amintește de marele dascăl Gheorghe Lazăr, întemeietorul învățământului modern românesc.

Prof. Delia Martineac a transmis mesajul domnului Ilie Sauciuc, președintele Uniunii Ucrainenilor, Filiala Suceava, inspector școlar pentru minoritatea ucraineană în cadrul IȘJ Suceava, prin care a subliniat deschiderea organizației către colaborare, dialog și sprijinirea activităților educative ce au drept scop colaborarea cu școlile din Ucraina.

Silvia-Corina Nuțu, prof. dr. Delia Martineac, respectiv metodista Olga Ostafi și prof. Gheorghe Demenciuk.

Amintim că, în decursul anului școlar 2023-2024, Colegiul Național „Mihai Eminescu” a semnat și derulat patru proiecte de parteneriat educațional cu unități școlare din regiunea Cernăuți, Ucraina, cu predare în limba română sau ucraineană: *Proiectul „Împreună în Europa unită”*, semnat cu Liceul „Liderul” din Boian; *Proiectul „Elevi acum, profesori în devenire”*, semnat cu Colegiul Pedagogic din cadrul Universității Naționale „Iurii Fedkovyci” din Cernăuți și Uniunea Ucrainenilor din România; *Proiectul*

„Împreună pentru o educație bună”, semnat cu Liceul „Gheorghe Asachi” din Herța, Uniunea Ucrainenilor din România, Filiala Suceava, și Școala Gimnazială „Bogdan Vodă” din Rădăuți; *Proiectul „Același soare pentru toți”*, semnat cu Liceul din Tereblecea, Uniunea Ucrainenilor din România, Școala Gimnazială „Bogdan Vodă” din Rădăuți și Școala Gimnazială Vatra Moldoviței.

În cadrul acestei vizite, a fost făcut și câte un popas spiritual la Mănăstirea de maici „Nașterea Maicii Domnului” din Boian, unde se află icoana făcătoare de minuni a Sfintei Fecioare Maria,

educație Boian. Întreaga audiență a făcut o călătorie imaginară prin istoria localității și a liceului din Boian, prezentată de elevi ai școlii.

Dorim să subliniem un lucru notabil și anume faptul că, în urma vizitei delegației Liceului „Liderul” din Boian la Suceava, aceștia au admirat solidaritatea noastră față de poporul ucrainean prin pictura murală de pe peretele bibliotecii colegiului nostru și au răspuns la fel, zugrăvind pe peretele liceului lor o imagine care simbolizează pacea, armonia și prietenia dintre cele două popoare vecine.

Cu siguranță, schimbul de experiență a constituit un pas important în consolidarea relațiilor dintre cele două comunități, demonstrând angajamentul reciproc pentru o colaborare fructuoasă și de durată în domeniul educațional.

Delia MARTINEAC

Parfum de iunie

Parfum de tei și de lalele,
De anii tinereții mele,
De anii cei frumoși de-acum,
De iunie, de flori, de drum...
Așa aș defini pe scurt
Parfumul lunii ce-o ascult
Prin cântecele cele vii
Care rasună din câmpii,
Prin cântecele cele pline
De dor, de drag și de mai bine!

Parfum de oameni frumoși,
Deștepți, eleganți, armonioși,
De iunie efervescent...
Cu dor de... apă... ca-n deșert.
Cu dor de viu și elevat,
De verde, roșu, colorat,
De inimi care simt și bat.

Parfum de astru arzător,
Și-un dor de-un firav, tainic nor,
Care să stea în fața mea
Ca să mă pot apropia
De soarele sublim, ceresc,
Fără să risc... să mă topesc...

Claudia SEMCIUC

Un moment deosebit l-a constituit lansarea cărții „Boianul meu cu inima română”, scris de Maria Toacă-Andrieș, publicistă și eseistă din regiunea Cernăuți, președinta societății „Doamnele Române”, care a încheiat expunerea sa cu vorbe alese la adresa dascălilor boianceni: „Având prea multe mărturisiri, cuvântul despre cărți îl amân pentru altă dată. Acum mă îndulcesc cu picătura de miere, adunată din florile acestei primăveri de albinile care gospodăresc în livada Liceului, asemuindu-i pe profesori cu hârnicia lor.”

În cadrul evenimentului, a avut loc reînnoirea protocolului de colaborare dintre Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Suceava și Liceul „Liderul” din Boian, proiect coordonat de prof. dr.

respectiv la Biserica „Adormirea Maicii Domnului”, ctitorită de urmașii cărturarului Ion Neculce, unde membrii delegației au vizitat muzeul bisericii și au cinstit memoria lui Ierachie Porumbescu, cel care a slujit în acest sfânt lăcaș.

La activitate, au participat reprezentanți ai administrației publice locale, ai comunității românești din regiunea Cernăuți și ai diplomației românești în Ucraina: Nicolae Dan Constantin, consul / ministru plenipotențiar în cadrul Consulatului General al României la Cernăuți, Olga Ostafii, metodist la Centrul Calității Cunoștințelor, Departamentul Educației și Științei din cadrul Administrației Militare Regionale Cernăuți, Vasile Babi, viceprimarul comunei Boian, Jaklina Panasiuk, șefa Departamentului pentru

„Același soare” pentru Suceava și Tereblecea

Școala modernă apelează la metode bazate pe participare interactivă, pe experimentarea și observarea situațiilor concrete care oferă posibilitatea de a valoriza cele învățate și în viața cotidiană. Parteneriatele școlare înlesnesc realizarea unor proiecte prin care atât profesorii, cât și elevii au posibilitatea să se perfecționeze în anumite domenii și să pună în practică noțiunile teoretice însușite. Având în vedere beneficiile colaborărilor transfrontaliere, sub motto-ul lui Malcom Forbes „Diversitatea este arta de a gândi independent împreună”, la data de 10 mai 2024, a fost semnat Proiectul de parteneriat educațional „Același soare pentru toți” între Uniunea Ucrainenilor din România – Filiala Suceava, Liceul Tereblecea din regiunea Cernăuți (Ucraina), Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Suceava, Școala Gimnazială „Bogdan Vodă” din Rădăuți și Școala Gimnazială Vatra Moldoviței.

O delegație formată din profesori, membri în echipa proiectului, și reprezentanți ai instituțiilor partenere s-a aflat în vizită de lucru la Tereblecea, pentru semnarea parteneriatului: Ilie Sauciuc, președintele Filialei UUR Suceava, prof. Radu-Gheorghe Munteanu, directorul Școlii Gimnaziale „Bogdan Vodă” din Rădăuți, prof. Georgeta Colban, directorul Școlii Gimnaziale Vatra Moldoviței, prof. Delia Martineac, coordonatorul proiectului, prof. Anamaria Popescu, prof.

Cristina Maxim, prof. Elena-Elizabet Sauciuc, prof. Constantina Bursuc, prof. Daniela Georgeta Nanu și prof. Natalia Cosovanu.

Sub îndrumarea prof. Leontina Panciuc, directorul Liceului Tereblecea, a doamnei prof. Maria Aurite, director-adjunct, și a prof. Vera Ciuprun, director-adjunct, s-a derulat activitatea „Mama – începutul tuturor începuturilor”, o inițiativă caldă și plină de inspirație, dedicată „Zilei Mamei”, sărbătorită la începutul lunii mai.

Ilie Sauciuc, inspector școlar pentru minoritatea ucraineană în cadrul Inspectoratului Școlar Județean Suceava, a subliniat importanța desfășurării parteneriatelor educaționale cu unități școlare din Ucraina, acestea deschizând noi căi de relaționare în vederea schimburilor de experiență atât de utile pentru profesorii și elevii școlilor implicate.

Proiectul „Același soare pentru toți” vizează trei componente esențiale: educația, cultura și tradițiile. Schimbul de experiență dintre instituțiile partenere presupune participarea și desfășurarea celor cinci activități cuprinse în graficul proiectului: 1. Taras Șevcenko – „Cobzarul” poeziei ucrainene; 2. Mama – începutul tuturor începuturilor; 3. Sărbătorile pascale – păstrarea tradițiilor și a obiceiurilor; 4. Colocviul internațional: „Motivație în educație”; 5. Holodomor – 90 de ani.

Proiectul „Același soare pentru toți”, prin activitățile planificate, va oferi profesorilor și elevilor oportunitatea de a participa la lecții demonstrative și activități culturale, deschizând orizonturi noi pentru comunitățile implicate și consolidând punți între tinerii din ambele țări.

Scopul proiectului este acela de a stimula și valorifica interesul elevilor și al cadrelor didactice participante pentru promovarea educației, culturii și tradițiilor bucovinene, în vederea păstrării limbii materne și a identității etnice. Obiectivul general constă în cunoașterea reciprocă, cu scopul apropierii dintre instituțiile partenere și a colaborării pe termen lung.

Soarele – simbol ancestral care semnifică lumina, căldura, viața este întruchiparea renașterii și a veșniciei prin răsăritul și apusul său necontenite. Denumirea sugestivă a proiectului „Același soare pentru toți” arată egalitatea dintre oameni, indiferent de origine, naționalitate sau rasă, precum și dragostea nemărginită a divinității pentru noi toți. Fie ca această inițiativă să lumineze calea cunoașterii pentru cei care trudesec la realizarea și implementarea acestui demers educațional!

Delia MARTINEAC

Diversitate culturală la Lugoj

La data de 21 mai a.c., de „Ziua mondială pentru diversitate culturală, dialog și dezvoltare”, elevii și profesorii Liceului Teoretic „Iulia Hasdeu” din Lugoj s-au reunit la o manifestare culturală româno-ucraineană. Această sărbătoare globală celebrează diversitatea, promovând înțelegerea reciprocă și respectul între diversele tradiții ale popoarelor din lumea întreagă. Trebuie să amintim faptul că Adunarea Generală a Națiunilor Unite a declarat pentru prima dată această Zi mondială în 2002, ca urmare a adoptării de către UNESCO a Declarației Universale privind Diversitatea Culturală din 2001, recunoscând nevoia de „consolidare a potențialului culturii ca mijloc de a obține prosperitatea, dezvoltarea durabilă și co-existența pașnică globală”.

În diferite țări, unitățile de învățământ organizează cu prilejul acestei zile variate activități educative care pot include proiecții de filme, degustări de preparate culinare tradiționale, târ-

guri de meșteșuguri sau spectacole artistice, pentru a sensibiliza tânăra generație privind importanța diversității culturale, a respectului reciproc, a dialogului intercultural și a solidarității în vederea construirii unui viitor mai bun.

Cu prilejul acestei zile, tinerii de la Liceul Teoretic „Iulia Hasdeu” din Lugoj, coordonați de profesorii Violeta Manzur, Elvira Mătu, Vasile Bilan și Anda Ursulescu-Lungu, au pregătit un spectacol mixt de poezii, cântece, dansuri și o paradă a portului tradițional specific celor două culturi: română, respectiv ucraineană.

„Având în vedere faptul că în cadrul unității noastre funcționează clase de limba maternă ucraineană, elevii noștri au dorit să ilustreze elemente specifice culturilor română și ucraineană. Astfel, s-a urmărit cultivarea toleranței, a conviețuirii pașnice, recunoașterea și respectarea diferențelor culturale, educarea și formarea interculturală a elevilor. Diversitatea culturală se

referă la acele aspecte reprezentative, distincte ale fiecărei națiuni, fie că este vorba de limba vorbită, de tradițiile și obiceiurile naționale, fie de conceptele morale care ajung să fie răspândite în afara granițelor țării și alăturate altor culturi, ajungându-se astfel la îmbogățirea patrimoniului universal”, a declarat prof. Anda Ursulescu-Lungu, directorul Liceului Teoretic „Iulia Hasdeu” din Lugoj.

Trebuie să menționăm faptul că în cadrul acestei instituții de învățământ funcționează, începând cu anul 2006, o secție de limba ucraineană, iar, pentru anul școlar 2024-2025, oferta de școlarizare a acesteia cuprinde și o clasă de filologie ucraineană cu 26 de locuri.

„Pot afirma că în școala noastră se practică un învățământ care formează absolvenți responsabili, capabili să decidă asupra carierei proprii. Datorită calității serviciilor educaționale, promovabilitatea la examenul de bacalaureat, anul trecut, a fost de peste 70%. Prin participarea la concursuri și olimpiade, elevii de la secția ucraineană obțin burse. Iar datorită unei foarte bune colaborări cu Uniunea Ucrainenilor din România aceștia au foarte multe facilități, ca de exemplu: premii în bani, numeroase excursii, participări la diferite festivaluri naționale și

internaționale și au cazare gratuită, pe perioada anului școlar”, a susținut Violeta Manzur, profesor de limba ucraineană la Liceul Teoretic „Iulia Hasdeu” din Lugoj.

Această secție de limba ucraineană maternă reprezintă o oportunitate pentru absolvenții claselor a VIII-a care fac parte din rândul comunităților ucrainene bănățene.

Mihaela BUMBUC

Sfârșit de an școlar pentru elevii comunității ucrainene din Botoșani

Luna iunie aduce cu ea parfumul vacanțelor, dar până la aroma „libertății” au loc festivitățile prin care se încheie anul școlar, un fel de culegere a roadelor intelectuale, deoarece acestea sunt marcate și de reușitele elevilor la Evaluările Naționale specifice claselor a VIII-a, dar și de reușitele de la examenul de Bacalaureat.

La Școala Gimnazială „Maria Enescu-Cosmovici” din localitatea Mihăileni, județul Botoșani, a fost forfotă mare, elevii români de etnie ucraineană încheind ciclul gimnazial. O parte dintre acești elevi sunt membri atât ai formației de dansuri „Primăvara”, cât și ai ansamblului instrumental „Florile Bucovinei” din cadrul Filialei Botoșani a Uniunii Ucrainenilor din România. Cu toții au fost premianți alături de colegii lor din clasa a VIII-a de la Școala Gimnazială Căndești, unde diriginte le-a fost domnul prof. Victor Semciuc, care anul acesta școlar a atins vârsta pen-

tura maternă ucraineană, cât și la limba și literatura română. Mai mult de atât, eleva Chelimandă Denisa Elena, olimpică și membră a formației de dansuri „Primăvara”, a luat cea mai mare notă din întregul centru de examinare, care a cuprins toate școlile de pe Valea Siretului, și anume 9,50, ceea ce demonstrează, încă o dată, că limba patriei care ne-a adoptat este la fel de sfântă pentru noi ca limba maternă.

Doresc să o felicit pe această cale și pe eleva Anițulese Denisa din clasa a XII-a, și ea membră de peste nouă ani a formației de dansuri „Primăvara”, care, la disciplina limba și literatura română, a luat peste 9,50. Îmi permit să fiu subiectivă, deoarece cunosc foarte bine aceste fete, având privilegiul să le am eleve. În același timp, adresez sincere felicitări membrilor formației de dansuri „Primăvara” care au promovat cu note bune Examenul Național de Bacalaureat, susținând probe atât la limba ucraineană, cât și la limba română. Sunt sigură că elevii noștri vor îmbrățișa și pe viitor studiul limbii ucrainene în diverse centre universitare din țară.

Surpriza mare am avut-o la serbările școlare, unde elevii au recitat poezii și au cântat în limba ucraineană. Auzind că elevii claselor a VIII-a și a XII-a, membrii formației de dansuri „Primăvara”, susțin examene, elevii claselor V-VII de la

școala Mihăileni s-au organizat independent și ne-au chemat atât pe mine, cât și pe domnul profesor Victor Semciuc la festivitate, pentru a demonstra cât de implicați sunt în viața comunității ucrainene și cât de mult își doresc să facă parte din acest ansamblu.

Elevii, în frunte cu Tcaciuc Mara, olimpică la limba și literatura ucraineană, au făcut repetiții (în secret) și au apărut pe scenă cu elemente de dans tradițional, urmărind linia ansamblului deja existent. Menționez că atât Mara Tcaciuc, elevă în clasa a V-a, cât și Marmaliuc Ștefan, elev în clasa a VI-a, au avut frați mai mari care au activat în ansamblu. Nu o putem omite pe eleva Ivaniciuc Elena, olimpică și ea alături de fratele său, George Ivaniciuc, care au dat dovadă de implicare, determinare și au pus la cale această minunată surpriză. Inițiativa a fost doar a copiilor, pentru a ne arăta că sunt gata să dea viață unei noi generații de artiști. Atât eu, cât și domnul profesor Victor Semciuc, dar și părinții copiilor am avut ochii înlăcrimați de emoții pozitive și le-am promis copiilor că începem, din luna iulie, antrenamentele supravegheate, pentru a da naștere unei noi generații de campioni.

Cu nădejdea că v-am sădit și dumneavoastră în suflete speranța renașterii spiritului matern în etnicii noștri ucraineni, închei invitându-vă să vă bucurați de imagini și dorindu-vă un concediu frumos, binecuvântat cu liniște, armonie și excursii reușite!

Claudia SEMCIUC

Festivalul Etniilor din Banat

Ucrainenii, sârbii, bulgarii, slovaci, evreii, germanii, maghiarii, machedonii, italienii și romii și-au dat întâlnire la Muzeul Satului Bănățean în cadrul celui mai așteptat eveniment al verii, *Festivalul Etniilor*. Cea de-a XXIII-a ediție a avut loc la data de 16 iunie 2024, zi în care minoritățile naționale au recreat prin dans, muzică și port tradițional atmosfera Banatului istoric. În preambulul manifestării cultural-artistice, aleile muzeului și casele tradiționale aparținătoare etniilor au prins viață, la Casa Ucraineană fiind forfotă mare, toba acompaniată de acordurile de vioară îi atrăgeau pe vizitatori să intre „în ogradă”, pentru a petrece împreună cu membrii Filialei Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România și pentru a degusta din produsele culinare tradiționale ucrainene.

„În cel mai frumos loc din Timișoara se desfășoară, ca de obicei, *Festivalul Etniilor*, ajuns la cea de-a XXIII-a ediție. Este o continuitate care ține practic de brandul nostru identitar ca bănățeni, această multiculturalitate, această conviețuire, în pace, armonie și în liniște, nimeni nesilit

de nimeni, ci dovedită, de-a lungul secolelor, de români, maghiari, ucraineni, sârbi, bulgari, slovaci, evrei, germani, machedoni, romi sau italieni, care trăiesc cu toții într-o țară a făgăduinței, cum este Banatul nostru”, a declarat Ilin Borco, reprezentantul Muzeului Satului Bănățean.

La „Festivalul Etniilor”, din partea Filialei Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România, au luat parte: președintele acesteia, prof. Maria Szabo-Condrei, prim-vicepreședinții filialei, Sorin Șpilca și Vasile Drozd, vicepreședintele Vasile Șandor, prof. Maria Bejerea și, nu în ultimul rând, numeroși ucraineni veniți din diferite localități timișene, dar și refugiați din Ucraina.

„Aici, minoritatea ucraineană participă cu ansamblul Liceului Teoretic „Iulia Hasdeu”, însoțiți de coordonatorul acestuia, prof. Vasile Bilan, grupul „Trio Hrin” din Remetea Mică și cred că prin aceasta putem spune că ne simțim ca într-o familie multiculturală. Noi știm că Timișoara este deja capitala multiculturalității în România, unde toate etniile conviețuiesc foarte bine, își păstrează identitatea și promovează nu doar cultura, limba maternă, ci și tradițiile ucrainene”,

a declarat președintele Filialei Timiș a UUR, prof. Maria Szabo-Condrei.

După parada minorităților, ansamblurile artistice și publicul prezent la eveniment au jucat hora tradițională. În fața publicului numeros, pe scenă, din partea comunității noastre, au evoluat: grupul „Trio Hrin” din localitatea Remetea Mică, ansamblul artistic „Moloda Nadiia” și prof. Vasile Bilan din Lugoj, care a interpretat solo câteva melodii ucrainene.

Pe lângă spectacolul artistic presărat cu dans, cântece și multă voie bună, s-au desfășurat ateliere de creație, teatru pentru copii, karaoke, demonstrații de dans și degustări de produse culinare tradiționale. Un punct de atracție pentru tânăra generație, și nu doar, a fost cel de fotografie, amenajat în stil bănățean. De buna organizare a evenimentului s-a ocupat Centrul de Cultură și Artă al Județului Timiș, coordonat de Liliana Lai-chici, avându-i ca parteneri pe Muzeul Satului Bănățean, Teatrul „Merlin” și organizațiile minorităților timișene.

Mihaela BUMBUC

Suntem extrem de mândri să anunțăm că ansamblul „Cervona Kalena”, coordonat de coregraful Bogdan Popovici, a obținut trofeul prestigiosului Festival *Serbările Deltei 2024*, desfășurat între 22-23 iunie, la Sulina.

Participarea lor a fost posibilă datorită sprijinului Uniunii Ucrainenilor din România, Filiala Suceava, reprezentată de președintele Ilie Sauciuc, care a asigurat transportul. Cei 20 de dansatori din Negostina au impresionat publicul și juriul cu noile costume tradiționale ucrainene, finanțate de UUR.

„Momentul nostru pe scenă a fost cu adevărat special, nu doar datorită pasiunii și energiei noastre, dar și grație costumelor tradiționale noi, oferite de Uniunea Ucrainenilor din România. Aceste costume splendide au adus un plus de imagine și frumusețe tradițională, captivând publicul și juriul, deopotrivă. Ansamblul „Cervona Kalena” a fost onorat cu trofeul festivalului, o recunoaștere

Ansamblul „Cervona Kalena”, onorat cu trofeul Festivalului *Serbările Deltei 2024*

a pasiunii și dedicării noastre pentru arta tradițională”, a spus Bogdan Popovici.

Juriul festivalului a fost format din specialiști în domeniu și reprezentanți ai instituțiilor de cultură, precum Ștefan Coman, maestru coregraf, președintele juriului, Oana Petrică, președinte executiv, Asociația Națională a Centrelor Cultu-

rale din România, Oana Crețulescu, realizator TVR, Iulian Vizauer, directorul Direcției Județene pentru Cultură Tulcea, Ciprian Boju, profesor coregraf al Centrului Județean pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare” din Neamț.

Timp de două zile, în cadrul Festivalului Concurs al Minorităților Naționale *Serbările Deltei*,

aflat la ediția a XXII-a, s-au reunit 13 grupuri și ansambluri artistice din rândul mai multor minorități etnice din România, acestea contribuind la promovarea și perpetuarea tradițiilor culturale: „Cervona Kalena” (ucraineni), Negostina, jud. Suceava; „Tradițional Grup” (ucraineni), Sulina, jud. Tulcea; „Perva Zorea” (ucraineni), Sulina, jud. Tulcea; „Sonnenschein” (germani), Moinești, jud. Bacău; „Ghiocel de la Luncavița” (bulgari), Luncavița, jud. Tulcea; „Tuna” (turci), Tulcea, jud. Tulcea; „Canlar” (tătari), Cobadin, jud. Constanța; „Băbăianca” (bulgari), Babadag, jud. Tulcea; „Pharlipen” (romi), Tulcea, jud. Tulcea; „Altona” (meglenoromâni), Cerna, jud. Tulcea; „Apolonas” (greci), Sulina, jud. Tulcea; „Ciaika” (lipoveni), Sulina, jud. Tulcea; „Dobrogeanca” (ruși-lipoveni), Sulina, jud. Tulcea.

Evenimentul este unul dintre cele mai importante manifestări interetnice din țară, fiind atât o modalitate de promovare a coloritului etnic din țara noastră, cât și o atracție pentru turiști în mirifică regiune a Deltei Dunării.

Felicitări ansamblului „Cervona Kalena” și tuturor celor implicați!

Sursa: uur.ro

AVEM CAMPIONI!

La prima vedere, canotajul și lunile reci ale anului par să fie într-o opoziție dată de semantica lexe-melor, dar, în practică, lucrurile stau altfel. Sportivii noștri se antrenează mereu și au ajuns astfel să ne ofere, în lunile de toamnă și de iarnă, bucuria victoriei. Anul trecut, mi-a apărut pe o pagină de socializare următorul mesaj: „Încă o dată C.S. BOTOȘANI – CANOTAJ a reușit să obțină rezultate excepționale la Campionatul Național de Fond-Snagov, 5 medalii de AUR, 2 medalii de ARGINT, 1 medalie de BRONZ. Mulțumim din suflet domnilor antrenori George Bulie, Iulia Bulie și Bogdan Bulie!”. L-am citit și l-am recitat uimită de fericire, pentru că, la C.S. Botoșani, sunt și ai noștri. Când spun ai noștri, mă refer la copiii de etnie ucraineană din satele Căndești și Rogojești. Așadar, am început „investigațiile”, iar informațiile pe care le-am cules sper să vă încante și pe dumneavoastră.

Gemenii, de doar 15 ani, George Petrașciuc și Georgiana Petrașciuc din localitatea Rogojești, județul Botoșani, la exact un an de la începerea activității la clubul de canotaj din Botoșani, care are bază de pregătire și la Snagov, „au spart gheața”

și au luat fiecare câte o medalie, de bronz și de argint. Această expresie aparține doamnei antrenor Iulia Bulie, o veritabilă campioană mondială la canotaj. Trebuie să menționez că acești copii, în urmă cu un an, au plecat de la zero, în ceea ce privește sportul pe apă, spre practicarea unui sport la nivel înalt, luând

cu ei doar credința în Dumnezeu și constituția fizică, ambele transmise, în plan moral și fizic, de către bunici și părinți. Cum au ajuns „în mâinile” membrilor familiei Bulie, toți purtând titlul de campioni, darurile primite pe cale genetică au început să prindă contur, iar credința și determinarea i-au făcut medaliați. Aceasta cred că este povestea oricărui campion care are șansa de a ajunge pe mâini bune, dar care muncește din greu pentru reușită, imaginile vorbind de la sine.

Petruța Ionela Olariu, campioana noastră cu „state vechi”, nu a dezmințit nici de această dată și a obținut medalia de aur. Fiind deja familiarizată cu podiumul, am rugat-o să ne spună ce e în sufletul unui copil plecat de jos și ajuns medaliat cu aur la multiple campionate naționale. Răspunsul ei a fost acesta: „Am pornit de jos, am urcat treaptă cu treaptă, am căzut și m-am ridicat. Măinile întinse de către antrenorii Bulie m-au făcut să ajung unde sunt acum, suportul părinților și încrederea lor în mine mă fac zi de zi să merg mai departe. Aici, la club, avem o ade-

vărată familie, care nu ține cont decât de statutul de om, de sportiv. Pentru antrenorii noștri suntem copii, pentru colegi, adevărați frați, împărtășim existența într-un mod familiar, la antrenamente, din partea noastră, „nu există nu se poate”, vorba Andreei Marin. Voiesc să ajung campioană europeană și mondială. Dacă Dumnezeu mi-a dat așa har, eu de ce să nu-l lucrez? Nu vă voi dezamăgi, și alături de colega mea de școală, de comună, de club, de barcă, Cristina Zetu, vă vom aduce medaliile!”.

În continuare, aduc în atenția dumneavoastră o campioană specială, o sportivă „a familiei Bulie”, dacă îmi permiteți exprimarea, o fostă elevă de-a mea, care, în prezent, este membră a lotului național de canotaj, Rebeca Andriesei. Rebeca este o fată specială, o frumoasă de fată cu părul blond și cu ochii albaștri, o incredibilă luptătoare cu viața, o formidabilă sportivă. Rebeca stătea, alături de fratele ei geamăn, în banca de la geam, iar părul ei bălai strălucea în lumina

soarelui de septembrie. A venit domnul Bulie și a selecționat-o, iar eu văd și acum privirea copilului inocent, nedumerit de ceea ce i se întâmplă, de ce vor să o ia de acasă la doar 12 ani. Acest „vor să o ia” s-a transformat în șansa vieții ei, iar, în discuția de astăzi, mi-a confirmat asta. Rebeca e sus, luptă acum să aducă medaliile României la campionatele europene, urmând să par-

ticipa și la cele mondiale. Mi-a mulțumit și mie pentru încurajări și pentru că, la școală, am lucrat cu ea la limba română. Firește că am acceptat mulțumirile, dar eu nu am făcut nimic special, doar datoria. De ce am menționat asta? Ca să vedeți cât de prețioasă e Rebeca în spirit, în gând și în cuvânt. Noi trebuie să îi mulțumim ei pentru că s-a autodepășit sub îndrumarea antrenorilor ei, pentru că este un exemplu viu de reușită în fața intemperiilor unei vieți crude, intemperii pe care, în cele din urmă, le-a învins. Rebeca luptă acum pentru noi toți, pentru România, și mesajul ei este acesta: „Să nu renunțați la lupta cu furtunile vieții dumneavoastră, în orice situație v-ați afla! Să fiți buni, serioși și să munciți! Dacă veți urca, să nu uitați cine sunteți și de unde ați pornit, să nu vă uitați rădăcinile, fără ele nu ați fi fost nimic; să nu vă uitați frații, surorile, fără ei n-ați fi învățat să împărțiți bucata de pâine; să nu uitați să mulțumiți primilor antrenori, ei au fost ca niște părinți ai unui bebeluș al canotajului, să vă prețuiți colegii, profesorii care vă pregătesc pentru latura culturală a vieții, dar, mai presus de toate, să nu-L uitați pe Dumnezeu! Lui să-I mulțumiți ca și părinților voștri, pe El să nu-L dezamăgiți și să nu uitați că numai El, prin „uneltele” sale prețioase, v-a dat darul existenței, al mersului, al văzului și al auzului, al frumosului și, peste acestea toate..., v-a făcut canotori sau orice altceva sunteți acum!”.

Claudia SEMCIUC

Spiritualitate creștină la Suceava

Pentru creștinii ortodocși și greco-catolici din Suceava a fost prilej de mare bucurie și înălțare sufletească, odată cu participarea la hramurile celor două biserici ucrainene din municipiu.

La data de 24 iunie 2024, Biserica Orientală a celebrat Sărbătoarea Preasfintei Treimi și Sărbătoarea Nașterii Sfântului Ioan Botezătorul, zi în care un număr mare de preoți și credincioși din Protopopiatul Greco-Catolic Ucrainean Bucovinean au îmbrăcat haine de sărbătoare și s-au adunat pentru a sărbători hramul Bisericii „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul” din municipiul Suceava.

Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie a fost oficiată de părintele Ioan Voloșciuc de la Parohia Rădăuți, decanul de vârstă al preoților greco-catolici bucovineni, împreună cu diaconul Grațian Guiș de la Catedrala Greco-Catolică din Oradea și diaconul Robert Chiriloaei de la Biserica din Suceava, alături de un sobor de preoți: pr. Ilie Veneciuc, paroh greco-catolic din Câmpulung Moldovenesc, pr. Vasile Stoica, paroh greco-catolic din Sadău, Brodina, pr. Alois Farțadi, decan romano-catolic de Bucovina, pr. Ionuț Pal, paroh romano-catolic din Moara, pr. Ioan Borșa, originar din Maidan, dar care activează la Viena. Cuvântul de învățătură a fost spus de părintele Eduard Soare din Rădăuți.

La sfârșitul Sfintei Liturghii, preotul Marius Chiriloaei, cel care păstorește această biserică, a adus mulțumire Bunului și Milostivului Dumnezeu pentru marele dar de a fi celebrat pentru prima oară hramul în biserică nou construită la Suceava, dar și pentru toate harurile și binecuvântările revărsate asupra participanților. A mulțumit preoților prezenți la sărbătoare, credincioșilor-oaspeți de diferite confesiuni și etnii veniți din toată Bucovina. Un gând special de mulțumire a fost adus credincioșilor parohiei Suceava și

Uniunii Ucrainenilor din România, Filiala Suceava, reprezentată de președintele Ilie Sauciuc, pentru implicarea și dăruirea în a organiza și susține împreună această frumoasă sărbătoare. La finalul Sfintei Liturghii, toți credincioșii prezenți au fost miruiți, mai apoi, participând cu toții la o agapă frățească.

Sărbătoarea Sfinților Apostoli Petru și Pavel a adus bucurie și binecuvântare în rândul credincioșilor ortodocși adunați la Biserica Ortodoxă Ucraineană din Suceava, păstorită de pr. Mihai Maghiar. Dimineață a fost oficiată Slujba de Utrenie, urmată de Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, în limbile română și ucraineană, oficiată de un sobor de preoți veniți de la parohiile ucrainene din localitățile învecinate: pr. Daniel Petrașuc de la Parohia Negostina, pr. Ioan Petru Cîrștean de la Parohia Gropeni, pr. Ovidiu Buzilă

alături de pr. coslujitor Dumitru Naharneac de la Parohia Dănila, pr. Mihai Maruseac de la Parohia Măriștea Mică și pr. Gigore Ureche de la Parohia Vâlcele. Alături de enoriașii parohiei sucevene, de credincioși de la parohiile învecinate, au fost prezenți și refugiați din Ucraina care locuiesc în orașul Suceava. Cuvântul de învățătură a fost rostit de către pr. Ioan Petru Cîrștean.

Preotul paroh Maghiar Mihai a adus mulțumiri primarului municipiului Suceava, Ioan Lungu, prezent la liturghie, pentru sprijinul constant oferit acestei parohii. Edilul sucevean a salutat oaspeții și toți membrii comunității ucrainene. Președintele Ilie Sauciuc a subliniat implicarea constantă a UUR în acțiunile întreprinse de biserică. În încheiere, toți participanții au primit pachete cu mâncare caldă și au fost invitați să participe la o agapă frățească.

Președintele Organizației locale UUR Suceava, Lucia Mihoc împreună cu pr. Mihai Maghiar și președintele Filialei Suceava a UUR, Ilie Sauciuc, au inițiat, în anul 2021, proiectul religios „Spiritualitatea ortodoxă ucraineană în municipiul Suceava”, care are ca scop promovarea valorilor culturale și spirituale ale etniei ucrainene din oraș.

Delia MARTINEAC

Rusaliile la Rogojești

Duminica Rusaliilor și Lunea Sfântului Duh au, pentru comunitatea ucraineană din localitatea Rogojești, jud. Botoșani, o însemnătate deosebită. După terminarea Sfintei Liturghii de la biserică, are loc sfințirea mormintelor celor dragi, iar în cimitir se adună fiii satului, de multă vreme plecați prin lume pentru a-și face un rost. În sâmbăta de dinaintea sfințirii mormintelor, e forfotă mare. Toți, cu unelte și cu flori, având coroane noi în mână se apleacă deasupra mormintelor celor dragi și ar voi parcă să comunice celor plecați cât de mult îi prețuiesc, cât de mult doare absența lor.

Ne uităm unii la alții și conștientizăm efemeritatea vieții de aici, dar și importanța păstrării legăturii profunde cu biserica străbună, care prin aceste practici face punte între cele două lumi. Preotul se deplasează la fiecare mormânt, face slujba specifică, iar noi ne privim într-un mod mistic, așteptând parcă un semn din lumea de dincolo...

Fiecare își poartă demn dorul după cei plecați, dau de pomană, după cum e obiceiul, și, împăcați cu ideea că au făcut un gest către cei dragi, se întorc la casele părintești, unde lucrurile părinților au rămas neatinsse, așteptându-i parcă... Fiii satului se îndepărtează pas cu pas,

lăsând în urmă o liniște deplină, un cimitir curat, morminte împodobite, sfințite și un apus de soare care se așterne peste întreg satul. Mormintele se află într-un loc care parcă atinge cerul, apusul sângieru se revărsă deasupra ținutului Bucovinei și liniștea serii constituie un prilej de meditație, de regăsire a sinelui, de împăcare cu propria conștiință. În memoria mamei, plecate în lumea de dincolo, în memoria tuturor mamei lor care au lăsat un gol imens în sufletele copiilor lor după ridicarea la ceruri, am scris câteva rânduri.

Dor de mama..., de frumos...

*Timpul, veșnicul „de vină”,
Îți răpește uneori
Nu doar vara parfumată...
Ci și multe alte flori.*

*Floarea florilor „din glastră”
Ce-mi zâmbea atât de cald,
Nu mai este la fereastră,
Nu mai răspândește... calm.*

*Mama mea cu suflet nobil,
Cea curată și divină,
Unde-mi ești acum când ochii,
Greu te caută și suspină?!*

*Prin ciulini m-a dus cărarea,
Mi-au atins călcâiul spinii,
Floarea lor înșelătoare
Mi-a furat din anii tineri.*

*N-au ajuns până la suflet,
N-aveau cum, m-ai educat.
Dumnezeu a fost aproape,
Și..., zâmbind, m-am ridicat!*

*Dar zâmbetul tău angelic,
Îmi lipsește atât de rău...!
Uneori privesc oglinda...
Te tot caut în chipul meu!*

*De la tine-mi iau puterea,
De a discerne ce e bine,
Ai sădit, în ani de-a rândul,
Numai flori în jur, în mine!*

*Îți spuneam de rățăcire...
Azi ciulinii au tot spini
Însă talpa mea călită
Nu mai simte-a lor venin.*

*Nu împărtășesc veninul
Viperelor. Târătoare...!
De la tine învățat-am
Să privesc doar către soare!*

*Toate-s vechi, cum zice slova,
Nimic nou..., doar doi nepoți,
Ce te caută cu privirea...
Și bat în zadar la porți.*

*Cât aș da, măicuță dragă,
S-am în piept dragostea ta!
Să le pun în gând și-n vine,
Parte din inima mea!*

*Știu că e firesc să pleci...
Cât curaj în fața morții!
Mi-ai spus, trist, regretul tău
Că rămân eu pradă sorții.*

*Pradă-n fața crucii tale
Sunt, măicuță, căci e greu
Să concep de ce divinul,
Te-a răpit din cuibul meu!*

*Numai dorul mă lovește,
Restu'... lor le sunt păcate.
Dorul de privirea-ți caldă,
Trece sigur peste moarte!*

*Și privind apusul... neted...
De la noi, din casa noastră,
„Simt ceva, ...o-mbrățișare...”
De la floarea cea din glastră!*

*Și atunci ridic privirea,
Trimit dorul în adâncuri!
Tu trăiești acum prin mine...
Nu prin triste, grele gânduri!*

*Tu trăiești acum prin floarea
Ce-ai sădit-o cu elan.
Te găsesc în sărbătoarea
Care vine an de an!*

*Uneori te văd în mine,
Când sunt bună..., iubitoare...
Sfatul tău mă însoțește...
Peste munte, peste mare!*

*Las condeiul azi, măicuță...
Las și dorul, căci mă doare.
Vin la casa părintească
Și mă bucur iar de... floare!*

Claudia SEMCIUC

CUVÂNTUL LUI DUMNEZEU

Referatul biblic al creației, cuprins în Cartea Facerii, cap. 1-3, relatează modul în care Dumnezeu a creat cele nevăzute, precum și cele văzute. Pe toate cele văzute, cu excepția omului, Dumnezeu le-a creat prin puterea cuvântului Său. Cuvântul lui Dumnezeu este creator, căci doar zicea: „să fie!” și se împlinea întocmai. Acest dar de a vorbi și de a crea prin cuvânt, Dumnezeu îl dăruiește doar omului, căci el, omul, a fost creat după chipul lui Dumnezeu și după putința de asemănare cu El. Cuvintele pe care le rostim ne vor judeca la sfârșitul veacurilor, de aceea Hristos ne asigură că pentru fiecare cuvânt rostit în deșert vom da socoteală în Ziua Judecării (Mt. 12, 36).

cuvântul rostit prin viu grai și foarte puțin prin scris. Ceea ce avem astăzi fixat în scris în paginile Noului Testament și în Sfânta Tradiție este o foarte mică parte din ceea ce Mântuitorul a făcut și a predicat. El le-a poruncit Apostolilor să propovăduiască Evanghelia în toată lumea, ca oamenii să audă și să creadă. Prin cuvânt, Dumnezeu ne cheamă la cunoașterea Sa și la părtășia cu El. Cuvântul lui Dumnezeu are putere creatoare, are putere sfințitoare, are puterea de a hrăni sufletul și, de asemenea, are puterea de a întoarce pe cei mai mari păcătoși de la pierzare la viață. Cei mai mulți dintre strămoșii și moșii noștri nu știau carte, dar știau că Evanghelia este

Mântuitorul Hristos ne asigură că însăși viața noastră cea veșnică constă în cunoașterea lui Dumnezeu (In. 17, 3), iar această cunoaștere poate veni din auzire sau prin citirea cărților care ni-L descoperă pe Dumnezeu. Fericitul Augustin, Antonie de Suroj și mulți alții s-au convertit și L-au aflat pe Dumnezeu din auzirea unui text evanghelic, prin care au fost chemați spre slujirea lui Dumnezeu și mântuirea credincioșilor, căci Cuvântul lui Dumnezeu are putere mântuitoare atât pentru cel care-L rostește, cât și pentru cel care-L primește.

Pr. dr. Ioan IURCEA

Prin cuvânt, Dumnezeu nu doar că îl creează pe om, dar îl și cheamă. Îl cheamă spre Sine, îl cheamă spre cunoașterea Adevărului, îl cheamă spre mântuirea sufletului prin cunoașterea Creatorului său.

Sfântul Evanghelist Ioan își începe Evanghelia cu următoarele cuvinte: „La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul” (In. 1, 1). Cuvântul sau Logosul este numit Mântuitorul Hristos, a doua Persoană a Sfintei Treimi, Cel care a venit în Trup să ne învețe Adevărul, să ne descopere voia Tatălui ceresc, căci, prin puterea Lui, toate s-au făcut. De asemenea, Domnul Hristos ne învață că omul nu se hrănește doar cu pâine, doar cu mâncare, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu (Mt. 4, 4). Din acest text, înțelegem lucrarea variată a Cuvântului care ne și hrănește, acesta fiind necesar ca hrană sufletească pentru supraviețuire. Creștinul vine la biserică duminica nu doar să se roage, nu doar ca să ceară ceva lui Dumnezeu, ci vine și să se hrănească din Cuvântul Evangheliei explicat de preot din amvon.

Sfântul Apostol Pavel le scria Romanilor că: „credința vine din auzire, iar auzirea prin cuvântul lui Hristos.” (Rom. 10, 17) Credința noastră în Dumnezeul cel viu s-a născut prin

Cuvântul lui Dumnezeu lăsat oamenilor spre mântuire, de aceea o sărutau ca semn al dragostei și al prețuirii lui Dumnezeu și a cuvântului Său.

Cuvântul lui Dumnezeu lăsat nouă în scris în Sfintele Evanghelii este tâlcuit de aproape 2000 de ani de către preoții și episcopii hirotoniți în slujba bisericii și consacrați să învețe poporul. Prin cuvintele rostite din amvoanele bisericilor noastre, s-au mântuit milioane de oameni prin auzirea și primirea dumnezeieștii învățături de-a lungul secolelor. Astăzi, când suntem bombardați cu informații de toate felurile și din toate părțile, este greu să facem distincția între conținutul acestora. Este dificil a recunoaște adevărul sau neadevrul scris sau rostit pe rețelele de socializare, astfel că, adesea, suntem tentați să credem cuvinte care nu se pot verifica. Cuvintele Scripturii au fost verificate pe parcursul a mii de ani de către cei care au auzit Cuvântul lui Dumnezeu, L-au împlinit și s-au mântuit.

Noi, creștinii din aceste zile, suntem binecuvântați și datorită faptului că avem posibilitatea de a ne procura o Sfântă Scriptură, de a-i citi pe Sfinții Părinți cărora Duhul Sfânt le-a descoperit semnificația anumitor texte, de a ne informa corect și, mai apoi, a crede.

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine, în exclusivitate, autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,

sector 1, București

Telefon: 021.222.0724,

Tel./fax: 021.222.0737

E-mail:

curierul.ucrainean@uur.ro

Redactor-șef:

Ioan Herbil

Redactor:

Ștefania Pietreanu

Tehnoredactare și culegere:

Ștefania Pietreanu

Tiparul executat la

Tipografia

„RCR PRINT”

ISSN 1223-5210